

Vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 28. maj 2013

Forslag

til

Lov om ændring af søloven og forskellige andre love

(Skærpede sejladsikkerhedsmæssige krav i arktiske farvande, styrkelse af søfarendes retsstilling ved sørøveri, justering af skibsregistreringsreglerne, gennemførelse af konventionen om aftaler for international transport af gods helt eller delvis til søs, gennemførelse af ændringsprotokol til konventionen om ansvar for forureningsskade opstået i forbindelse med søtransport af farlige og forurenende stoffer og nedlæggelse af Dykkerrådet)

§ 1

I søloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 856 af 1. juli 2010, som ændret bl.a. ved lov nr. 599 af 24. juni 2005, § 13 i lov nr. 1563 af 20. december 2006 og § 1 i lov nr. 249 af 21. marts 2012 og senest ved § 1 i lov nr. 1384 af 23. december 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Som dansk ejer anses:

- 1) Danske statsborgere.
- 2) Danske statsinstitutioner og kommuner.
- 3) Juridiske personer, som er oprettet i medfør af dansk lovgivning eller registreret som danske selskaber, stiftelser eller foreninger her i landet.«

2. § 5, stk. 2 og 6, ophæves.

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 2-4.

3. I § 17 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Et skib, der er optaget i medfør af § 1, udslettes på ejerens skriftlige begæring, såfremt skibet ønskes optaget i et udenlandsk register og skibet administreres, kontrolleres og dirigeres effektivt fra Danmark, jf. dog § 20, stk. 3. Et skib, som er optaget i medfør af § 1, kan også udslettes på ejerens skriftlige begæring, såfremt skibet optages i registret i et andet land, der er tilsluttet Den Europæiske Union eller er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, og drives derfra eller har anden reel tilknytning til det pågældende land, jf. dog § 20, stk. 3.«

Stk. 5 bliver herefter stk. 6.

4. I § 26, stk. 2, ændres »§ 5, stk. 2-6,« til: »§ 5, stk. 2-4,«.

5. I § 103, stk. 2, ændres »litra a, e, f og g,« til: »nr. 1 og 3,«.

6. I § 138, 2. pkt., ændres »§§ 266 og 267« til: »§ 271«.

7. I § 161, stk. 4, 3. pkt., ændres »§§ 274-285, 287-289« til: »§§ 257, 260, 267, 272-275, 277, 278, 280-284«.

8. Efter kapitel 10 indsættes:

»Kapitel 11

Om ansvar for skade opstået i forbindelse med søtransport af farlige og forurenende stoffer efter reglerne i HNS-konventionen

§ 211. Ejeren af et skib er uden hensyn til skyld ansvarlig for enhver HNS-skade, der opstår under søtransport af HNS-stoffer som last, og som er forvoldt af de farlige eller forurenende egenskaber ved HNS-stoffet. Forvoldes HNS-skade ved en række af hændelser, der har samme oprindelse, påhviler ansvaret den, som på tidspunktet for den første af disse hændelser var ejer af skibet.

Stk. 2. Ved HNS-skade forstås skade, som resulterer i

- 1) tab af liv eller personskade om bord på eller uden for det skib, der transporterer HNS-stoffer,
- 2) tab af eller skade på ejendom uden for det skib, der transporterer HNS-stoffer,
- 3) tab eller skade på grund af forurening af miljøet, dog således at erstatning for forringelse af miljøet bortset fra tabt fortjeneste som følge af en sådan forringelse begrænses til udgifterne ved rimelige forholdsregler i forbindelse med genoprettelse, der er truffet eller vil blive truffet, og
- 4) udgifter, skade eller tab, som følger af rimelige forholdsregler, der er truffet for at afværge eller begrænse en HNS-skade, efter at hændelser, som forårsager eller medfører alvorlig og umiddelbar fare for HNS-skade, er indtruffet.

Stk. 3. Dette kapitel finder ikke anvendelse

- 1) på sådan forureningsskade som beskrevet i § 191, stk. 2,
- 2) på skader forårsaget af radioaktivt materiale af klasse 7 enten i den internationale kode for maritimt farligt gods (IMDG-koden) eller i den internationale kode for transport af gods i fast form i bulk (IMSBC-koden),
- 3) på krav i henhold til kontrakter om godstransport og passagerbefordring, eller
- 4) i det omfang reglerne er uforenelige med den lovgivning om erstatning til arbejdstagere eller sociale sikringsordninger, som finder anvendelse.

Stk. 4. Er det ikke muligt på rimelig måde at adskille skader forårsaget af HNS-stoffer og skade forvoldt på anden måde, anses den samlede skade for at være forårsaget af HNS-stoffer. Det gælder ikke, i det omfang der er tale om forureningsskade omfattet af § 191 eller skade forvoldt af radioaktivt materiale som nævnt i stk. 3, nr. 1 og 2.

§ 212. Ved HNS-stoffer forstås i dette kapitel

- 1) olie, der transporteres i bulk, som beskrevet i regel I i bilag I til den internationale konvention om forebyggelse af forurening fra skibe, 1973, som ændret ved protokollen hertil af 1978 (MARPOL 73/78),
- 2) skadelige flydende stoffer, der transporteres i bulk, som beskrevet i regel 1.10 i bilag II til den internationale konvention om forebyggelse af forurening fra skibe, 1973, som ændret ved protokollen hertil af 1978 (MARPOL 73/78) samt stoffer og blandinger, der midlertidigt er kategoriseret som hørende til i forureningskategori X, Y eller Z i overensstemmelse med regel 6.3 i ovennævnte bilag II,
- 3) farlige flydende stoffer, der transporteres i bulk, som beskrevet i kapitel 17 i den internationale kode for konstruktion og udrustning af skibe, som fører farlige kemikalier i bulk (IBC-koden), samt de farlige produkter, for hvilke midlertidige transportbetingelser er fastlagt i overensstemmelse med kodens paragraf 1.1.6,
- 4) farlige og forurenende stoffer, materialer og genstande i emballeret form, som er omfattet af den internationale kode for maritimt farligt gods (IMDG-koden),
- 5) flydende gas som beskrevet i kapitel 19 i den internationale kode for konstruktion og udrustning af skibe til transport af flydende gas i bulk (IGC-koden) samt de produkter, for hvilke midlertidige transportbetingelser er fastlagt i overensstemmelse med kodens paragraf 1.1.6,
- 6) flydende stoffer, der transporteres i bulk, med et flammepunkt, der ikke overstiger 60 °C (målt ved en prøve i lukket beholder),
- 7) gods i fast form i bulk med farlige kemiske egenskaber, som er omfattet af den internationale kode for transport af gods i fast form i bulk (IMSBC-koden), i det omfang disse stoffer også er underlagt bestemmelserne i den internationale kode for maritimt farligt gods (IMDG-koden), der var gældende i 1996, når de transporteres i emballeret form, og

- 8) rester fra den forrige bulktransport af stoffer, som er omhandlet i nr. 1-3 og 5-7.

Stk. 2. De i stk. 1 og § 211, stk. 3, nr. 2, nævnte koder og konventioner med undtagelse af IMDG-koden fra 1996 gælder med senere ændringer, når disse er vedtaget af de relevante organer i FN's internationale maritime organisation, IMO, og er trådt i kraft.

Stk. 3. Ved skib forstås i dette kapitel enhver flydende indretning konstrueret eller indrettet til søtransport.

Stk. 4. Ved ejer forstås i dette kapitel for registrerede skibes vedkommende den, der er registreret som ejer, eller, hvis skibet ikke er registreret, den, som er ejer af skibet. Ejerskab af et skib af en stat, men benyttes det af et selskab, der i denne stat er registreret som skibets bruger, anses selskabet som skibets ejer.

Stk. 5. Ved søtransport forstås i dette kapitel perioden fra det tidspunkt, hvor et HNS-stof ved lastning bringes ind i en del af skibets udstyr, til det tidspunkt, hvor det ved losning ophører med at være til stede i en del af skibets udstyr. Hvis der ikke anvendes noget udstyr, begynder og slutter perioden, når HNS-stoffet bringes over skibets side.

Stk. 6. Ved HNS-konventionen forstås den internationale konvention af 1996 om ansvar og erstatning for skader opstået i forbindelse med søtransport af farlige og forurenende stoffer (hazardous and noxious substances) som ændret ved protokollen af 2010. Ved HNS-fonden forstås Den Internationale Fond for Farlige og Forurenende Stoffer oprettet i medfør af HNS-konventionen.

Stk. 7. Ved konventionsstat forstås i dette kapitel en stat, der har tilsluttet sig HNS-konventionen.

Stk. 8. Ved HNS-last i bulk forstås ethvert farligt og skadeligt stof, der nævnes i stk. 1, nr. 1-3 og 5-8.

Stk. 9. Ved emballeret HNS-last forstås ethvert farligt og skadeligt stof, der nævnes i stk. 1, nr. 4.

§ 213. Ejeren er ikke ansvarlig, såfremt denne godtgør, at skaden

- 1) er en følge af krigshandlinger, krigslignende handlinger, borgerkrig, oprør eller en naturbegivenhed af en usædvanlig, uundgåelig og uafværgelig karakter,
- 2) i det hele skyldes en handling foretaget af tredjemand med forsæt til at volde skade,
- 3) i det hele skyldes fejl eller forsømmelse af en offentlig myndighed med hensyn til at vedligeholde fyr eller andre hjælpemidler for navigeringen eller
- 4) er en følge af forsømmelse fra afsenderens eller enhver anden persons side med hensyn til tilvejebringelse af oplysninger om de transporterede stoffers farlige og forurenende karakter, når forsømmelsen
  - a) har forårsaget skaden helt eller delvis eller
  - b) har medført, at ejeren ikke har tegnet forsikring i henhold til § 219, forudsat at hverken ejeren, dennes ansatte eller andre personer, som denne svarer for, var bekendt med eller med rimelighed burde have været bekendt med de transporterede stoffers farlige og forurenende karakter.

Stk. 2. Ejers ansvar kan nedsættes eller helt bortfalde, såfremt denne godtgør, at skadelidte forsætligt eller uagtsomt har medvirket til skaden.

§ 214. Krav mod ejeren om erstatning efter § 211 for HNS-skade kan alene rejses efter reglerne i dette kapitel.

Stk. 2. Krav om erstatning for HNS-skade kan ikke gøres gældende mod følgende personer, medmindre disse har forvoldt skaden forsætligt eller groft uagtsomt:

- 1) Besætningsmedlemmer, personer, der er ansat i ejerens tjeneste, eller andre personer, som disse svarer for,
- 2) lodsen eller andre personer, der udfører tjenester for skibet,
- 3) skibets reder eller disponent, hvor denne ikke er ejer af skibet, eller enhver befragter, aflaster, afsender, ejer eller modtager af lasten,
- 4) enhver person, der udfører bjærgning med ejers, reders eller skibsførers samtykke eller efter den kompetente offentlige myndigheds instrukser,
- 5) enhver person, der træffer rimelige forholdsregler for at afværge eller begrænse HNS-skade, eller
- 6) ansatte eller andre, for hvem de i nr. 2-5 nævnte personer svarer.

Stk. 3. Uanset reglen i stk. 2, nr. 3, kan erstatningsansvar gøres gældende mod personer, som er skyldige i en forsømmelse i medfør af § 213, stk. 1, nr. 4, i det omfang ejeren er fri for ansvar.

Stk. 4. Regresansvar for HNS-skade kan ikke gøres gældende mod nogen, som er nævnt i stk. 2, nr. 1, 2, 4, 5 eller 6, medmindre denne har forvoldt skaden forsætligt eller groft uagtsomt og med forståelse af, at sådan skade sandsynligvis ville blive forårsaget. Om regres gælder i øvrigt almindelige retsregler.

§ 215. Ejeren har ret til at begrænse sit ansvar efter § 211, hvis skaden er forårsaget af HNS-last i bulk, til 10 mio. SDR for et skib, hvis tonnage ikke overstiger 2.000 tonnageenheder. For et skib med større tonnage forhøjes dette beløb med 1.500 SDR for hver tonnageenhed fra 2.001 til 50.000 tonnageenheder og med yderligere 360 SDR for hver tonnageenhed over 50.000 tonnageenheder. Det samlede erstatningsbeløb kan ikke i noget tilfælde overstige 100 mio. SDR, jf. dog stk. 4. For renter og sagsomkostninger hæfter ejeren uden begrænsning.

Stk. 2. Ejeren har ret til at begrænse sit ansvar efter § 211, hvis skaden er forårsaget af emballeret HNS-last, skaden er forårsaget af såvel HNS-last i bulk som emballeret HNS-last eller det ikke er muligt at bestemme, hvilken HNS-last der har forårsaget skaden, til 11,5 mio. SDR for et skib, hvis tonnage ikke overstiger 2.000 tonnageenheder. For et skib med større tonnage forhøjes dette beløb med 1.725 SDR for hver tonnageenhed fra 2.001 til 50.000 tonnageenheder og med yderligere 414 SDR for hver tonnageenhed over 50.000 tonnageenheder. Det samlede erstatningsbeløb kan i intet tilfælde overstige 115 mio. SDR, jf. dog stk. 4. For renter og sagsomkostninger hæfter ejeren uden begrænsning.

Stk. 3. Den nævnte ansvarsgrænse gælder for alt ansvar, som er opstået ved en og samme hændelse eller ved en række hændelser, der har samme oprindelse.

Stk. 4. Ansaret kan ikke begrænses, hvis ejeren selv har forvoldt HNS-skaden forsætligt eller groft uagtsomt og med forståelse af, at sådan skade sandsynligvis ville blive forårsaget.

Stk. 5. Erhvervs- og vækstministeren kan ændre ansvarsgrænserne i stk. 1 og 2 i overensstemmelse med vedtagelser truffet i henhold til artikel 47 i HNS-konventionen.

§ 216. Er HNS-skade opstået ved en hændelse, som involverer to eller flere skibe, som hver især transporterer HNS-stof, er hver ejer ansvarlig efter reglerne i §§ 211-213. Ejerne hæfter solidarisk for skade, som ikke på rimelig måde kan henføres til et af skibene.

Stk. 2. Hver ejer har ret til ansvarsbegrænsning i medfør af § 215.

Stk. 3. Om regres mellem ejerne gælder i øvrigt almindelige retsregler.

§ 217. Såfremt ejeren ønsker at begrænse sit ansvar i overensstemmelse med § 215, må denne oprette en begrænsningsfond ved en domstol eller anden kompetent myndighed, hvor sag om erstatning efter § 211 er anlagt eller kan anlægges. I Danmark skal dette ske ved Sø- og Handelsretten i København.

Stk. 2. Fonden fordeles forholdsmæssigt mellem alle fordringer opstået ved en og samme begivenhed eller række af begivenheder, der har samme oprindelse. Ved fordelingen af fonden har krav i anledning af tab af menneskeliv og skade på person fortrinnsret. Fortrinnsretten gælder ikke den del af summen af sådanne krav, som overstiger to tredjedele af det samlede erstatningsbeløb, jf. § 215, § 176, stk. 3 og 4, gælder tilsvarende.

Stk. 3. Krav, som vedrører rimelige udgifter til forholdsregler eller opofrelser, som ejeren frivilligt har taget med henblik på at afværge eller begrænse HNS-skade, er ligestillet med andre krav ved fordelingen af fonden.

Stk. 4. De nærmere regler om fondens oprettelse og fordeling m.v. følger af kapitel 12.

Stk. 5. Har ejeren i overensstemmelse med HNS-konventionen oprettet en begrænsningsfond i en fremmed konventionsstat, har det samme virkning for dennes ret til ansvarsbegrænsning som oprettelse af en fond ved Sø- og Handelsretten i København.

§ 218. Har ejeren ret til at begrænse sit ansvar efter § 215, og har denne oprettet en fond i overensstemmelse med § 217, stk. 1, kan der ikke gøres arrest eller udlæg i eller udøves andre rettigheder over skib eller anden ejendom, som tilhører ejeren, for krav, som kan gøres gældende mod fonden. Er der foretaget arrest for sådanne krav i skib eller anden ejendom, som tilhører ejeren, eller har ejeren stillet sikkerhed for at undgå arrest, skal arresten ophæves eller sikkerheden frigives.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, når ejeren i overensstemmelse med HNS-konventionen har oprettet en begrænsningsfond i en fremmed konventionsstat, forudsat at fordringshaveren har adgang til den domstol eller anden myndighed, der administrerer fonden, og denne faktisk er tilgængelig for fordringshaveren.

§ 219. Ejeren af et dansk skib, som medfører HNS-stoffer som last, skal have en godkendt forsikring eller anden garanti til dækning af ansvar som nævnt i § 211 og inden for den ansvarsgrænse, der er anført i § 215. Der skal udstedes certifikat, som bekræfter, at der foreligger en sådan forsikring eller garanti. Uden gyldigt certifikat må skibet ikke benyttes.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på skibe, der ikke er hjemmehørende her i riget, og som anløber eller forlader dansk havn eller andet laste- eller lossested i Danmark eller på den danske kontinentalsokkel, såfremt sådanne skibe medfører HNS-stoffer. Skibe, der er registreret i en konventionsstat, skal have det i konventionen fastsatte certifikat, som viser, at der foreligger forsikring eller anden garanti.

Stk. 3. Med de undtagelser, der følger af § 228, finder bestemmelserne i stk. 1 og 2 også anvendelse på skibe, som ejes af den danske stat eller af en anden stat, idet disse skibe i stedet for at være udstyret med den ovennævnte forsikring eller garanti kan være udstyret med et certifikat udstedt af vedkommende myndighed, som bekræfter, at skibet er stats-ejet, og at dets ansvar er dækket inden for de i § 215 anførte begrænsningsbeløb.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter i overensstemmelse med HNS-konventionen de nærmere regler om forsikring og garanti, herunder om, hvilke krav forsikringen eller garantien skal opfylde, for at den kan godkendes, og om certifikatet og dets form, indhold, udstedelse og gyldighed. Erhvervs- og vækstministeren kan overlade udstedelsen af certifikater til andre, herunder private.

Stk. 5. Erhvervs- og vækstministeren kan udstede certifikat til et skib, som er ejerregistreret i Danmark, men som er bareboatregistreret i et fremmed lands register.

Stk. 6. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om brug af elektroniske registre i forbindelse med de i denne bestemmelse omhandlede certifikater.

Stk. 7. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om gebyr for udstedelse af certifikat.

§ 220. Såfremt et skib ikke har den i § 219 påbudte forsikring eller garanti eller det påbudte certifikat, kan Søfartsstyrelsen eller andre myndigheder, som af erhvervs- og vækstministeren er bemyndiget hertil, nægte skibet adgang til eller forbyde det at forlade dansk havn eller andet laste- og lossested i Danmark eller på den danske kontinentalsokkel eller påbyde, at det bliver losset eller forhalet.

§ 221. Krav om erstatning for HNS-skade kan rettes direkte mod forsikringsgiveren, herunder mod den, som har stillet garanti for ejerens erstatningsansvar. Forsikringsgiveren kan påberåbe sig bestemmelserne om ansvarsbegrænsning efter § 215, selv om ejeren ikke har ret til ansvarsbegrænsning. Forsikringsgiveren kan endvidere påberåbe sig de bestemmelser om ansvarsfritagelse, som ejeren selv kunne have gjort gældende. Derimod kan forsikringsgiveren ikke over for fordringshaver påberåbe sig indsigelser, som denne ville kunne påberåbe sig over for ejeren, med undtagelse af indsigelsen om, at skaden er forårsaget forsætligt af ejeren selv.

Stk. 2. Forsikringsgiveren kan oprette en begrænsningsfond i medfør af § 217 med samme virkning, som hvis den var oprettet af ejeren selv. En sådan fond kan oprettes, uanset at ejeren ikke har ret til ansvarsbegrænsning, men oprettelsen begrænser i sådanne tilfælde ikke fordringshaverens rettigheder mod ejeren.

§ 222. Hvor skadelidte ikke har fået fuld erstatning efter §§ 211-217 og 221, har denne ret til erstatning efter reglerne om erstatning fra HNS-fonden i HNS-konventionen. Reglerne om HNS-fonden i HNS-konventionens kapitel III samt bilag II gælder her i riget.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 214 om afskæring af adgangen til regres mod de dér nævnte personer finder tilsvarende anvendelse på HNS-fondens regreskrav.

Stk. 3. Såfremt det i HNS-konventionens artikel 14, stk. 5, nævnte samlede erstatningsbeløb forhøjes efter proceduren i konventionens artikel 47, kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om de nye samlede erstatningsbeløb.

§ 223. Den, som modtager mere end 20.000 t HNS-stoffer transporteret i bulk i skib som last pr. år, skal betale bidrag til HNS-fonden efter reglerne i HNS-konventionens artikel 16-20. Dog skal bidrag for flydende naturgas af lette kulbrinter med metan som hovedbestanddel (LNG) betales af modtageren, medmindre det er aftalt og den relevante myndighed er orienteret om, at den, der umiddelbart inden losningen havde adkomst til stoffet, er bidragspligtig uanset mængden af LNG. Hvis adkomsthaveren ikke betaler bidragene helt eller delvis, skal modtageren betale disse. Bidragspligten for den, som modtager tung olie omfattet af § 191, stk. 4, indtræder dog for disse stoffer, når denne har modtaget mere end 150.000 t pr. år.

Stk. 2. Som modtager anses den, som fysisk modtager bidragspligtigt gods i danske havne eller terminaler. Sker modtagelsen på vegne af en fuldmagtsgiver underlagt en kontraherende stats jurisdiktion, anses fuldmagtsgiveren for at være modtager i stedet, såfremt den fysiske modtager oplyser fuldmagtsgiverens identitet over for HNS-fonden.

Stk. 3. Gods i transit, som helt eller delvis er overført direkte eller i havn eller lossested fra et skib til et andet skib som led i søtransporten fra det oprindelige lastested til det endelige bestemmelsessted, anses ikke for bidragspligtigt gods. Sådant gods anses for modtaget på bestemmelsesstedet.

Stk. 4. Modtagere her i landet er pligtige at give oplysninger om det modtagne kvantum. Såfremt virksomheden drives i selskabsform, påhviler det medlemmerne af direktionen eller dem, der må sidestilles hermed, at påse, at oplysningspligten overholdes. Ved manglende rettidig opfyldelse af oplysningspligten kan erhvervs- og vækstministeren skønsmæssigt fastsætte og indberette de formodede importerede mængder.

Stk. 5. Erhvervs- og vækstministeren udpeger den offentlige myndighed, der kan foretage den direkte kontrol med virksomhedernes oplysninger om HNS-import. Med henblik på eftersøgning og kontrol af HNS-stoffer har denne myndighed ret til uden retskendelse at foretage kontrol af indførsel af bidragspligtige HNS-stoffer, der modtages af danske

virksomheder, herunder adgang til virksomheder, som importerer disse stoffer, og virksomhedernes regnskaber, optegnelser el.lign., der udgør dokumentation for import.

§ 224. Sag mod skibets ejer eller forsikringsgiveren om ansvar for HNS-skade kan anlægges ved dansk domstol, hvis

- 1) HNS-skade er opstået på dansk territorium, herunder søterritoriet, eller hvis skade på grund af forurening af miljøet, jf. § 211, stk. 2, nr. 3, er opstået i den danske eksklusive økonomiske zone, eller hvis skade skyldes forholdsregler for at afværge eller begrænse sådanne skader, uanset hvor disse er truffet,
- 2) der er indtruffet en hændelse, som udelukkende har medført HNS-skade uden for en hvilken som helst stats territorium, herunder søterritorium, og denne skade hverken er en forurenings-skade af en art som omtalt i § 211, stk. 2, nr. 3, eller skyldes forholdsregler for at afværge eller begrænse sådan forurenings-skade, idet sag i dette tilfælde kun kan anlægges ved dansk domstol, hvis
  - a) skibet er registreret i Danmark eller, hvis det ikke er registreret, må sejle under dansk flag,
  - b) ejeren har sin sædvanlige bopæl eller sit hovedforretningssted i Danmark eller
  - c) begrænsningsfond i henhold til § 217 er oprettet i Danmark.

Stk. 2. Når dansk domstol er kompetent efter stk. 1, nr. 1, kan den pådømme alle krav om ansvar for HNS-skade som følge af samme hændelse eller serie af hændelser, uanset hvor skaden er opstået.

Stk. 3. I øvrigt kan sag om HNS-skade efter reglerne i dette kapitel ikke anlægges her i landet.

Stk. 4. Krav om fordeling af og udbetaling af en begrænsningsfond som nævnt i § 217 kan ikke rejses ved danske domstole, når fonden er oprettet i en anden konventionsstat.

Stk. 5. Når dansk domstol er kompetent efter stk. 1, skal sagen anlægges ved Sø- og Handelsretten i København.

§ 225. Sag om erstatning mod HNS-fonden kan anlægges ved dansk domstol i de i § 224, stk. 1, nævnte tilfælde, dersom sag i anledning af samme HNS-skade mod skibets ejer eller forsikringsgiveren ikke allerede er rejst i en anden konventionsstat.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1 kan sag mod HNS-fonden anlægges ved dansk domstol i de i § 224, stk. 1, nr. 1, nævnte tilfælde, såfremt det skib, der transporterer de HNS-stoffer, der forårsagede skaden, ikke er identificeret og sag i anledning af samme HNS-skade mod HNS-fonden ikke allerede er rejst i en anden konventionsstat.

Stk. 3. I øvrigt kan sag mod HNS-fonden ikke anlægges her i landet.

Stk. 4. Sag mod HNS-fonden skal her i landet anlægges ved Sø- og Handelsretten i København.

Stk. 5. HNS-fonden kan indtræde eller inddrages som part i enhver sag mod skibets ejer eller dennes forsikringsgiver om erstatning efter dette kapitel.

Stk. 6. Når sag er rejst mod skibets ejer eller dennes forsikringsgiver, kan hver af parterne underrette HNS-fonden

om sagen. Dommen får da bindende virkning for fonden, således at fonden ikke kan bestride sagens afgørelse i realiteten, når dommen er retskraftig og eksigibel, hvis underretningen har fundet sted i så god tid, at fonden effektivt har kunnet varetage sine interesser.

§ 226. Retskraftig og eksigibel dom over skibets ejer eller dennes forsikringsgiver, som er afsagt i en konventionsstat, har bindende virkning og kan fuldbyrdes her i riget, når dommen er afsagt af en domstol, der er kompetent i henhold til HNS-konventionens artikel 38.

Stk. 2. Tilsvarende gælder for domme afsagt mod HNS-fonden i en konventionsstat af en domstol, der er kompetent i henhold til HNS-konventionens artikel 39, nr. 1, 2 og 4.

§ 227. Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på

- 1) HNS-skade, som er opstået her i riget, herunder søterritoriet, eller i en anden konventionsstat,
- 2) skade på grund af forurening af miljøet, jf. § 211, stk. 2, nr. 3, i den danske eksklusive økonomiske zone eller i den eksklusive økonomiske zone eller andet område fastlagt i overensstemmelse med folkeretten i en anden konventionsstat,
- 3) anden HNS-skade end skade på grund af forurening af miljøet, jf. § 211, stk. 2, nr. 3, der er opstået uden for en stats territorium, herunder søterritoriet, hvis denne skade er forvoldt af gods transporteret som last i et skib registreret her i riget eller i en anden konventionsstat, eller, hvis der er tale om et uregistreret skib, et skib, der er berettiget til at føre en kontraherende stats flag, og
- 4) forholdsregler, der tages med henblik på at afværge eller begrænse HNS-skade som nævnt i nr. 1-3, uden hensyn til, hvor de nævnte forholdsregler er truffet.

§ 228. For krigsskibe eller andre skibe, som ejes eller benyttes af en stat, og som på det tidspunkt, da HNS-skade indtræffer, udelukkende anvendes i statsligt, ikkekommercielt øjemed, finder dette kapitel ikke anvendelse. Dog finder §§ 211-215 anvendelse i tilfælde, hvor der her i riget eller i den danske eksklusive økonomiske zone er opstået HNS-skade forårsaget af HNS-stoffer som nævnt i § 212, stk. 1, eller hvor der er truffet forholdsregler med henblik på at afværge eller begrænse sådan skade, uden hensyn til, hvor de nævnte forholdsregler er truffet.

Stk. 2. Endvidere finder de i stk. 1 nævnte bestemmelser anvendelse på danske statsskibe, hvis anden HNS-skade end skade på grund af forurening af miljøet, jf. § 211, stk. 2, nr. 3, alene er opstået uden for en stats territorium, herunder søterritoriet, eller forholdsregler er truffet med henblik på at afværge eller begrænse HNS-skade på sådant område, uden hensyn til, hvor de nævnte forholdsregler er truffet.

§ 229. Bestemmelserne i dette kapitel finder ikke anvendelse, såfremt dette ville stride mod Danmarks konventionsmæssige forpligtelser over for stater, som ikke har tilsluttet sig HNS-konventionen.«

9. Kapitel 13 affattes således:

»Kapitel 13

*Om transport af gods helt eller delvis til søs**Definitioner*

§ 251. I dette kapitel forstås ved:

- 1) **Transportaftale:** En aftale, hvor en transportør mod betaling af fragt påtager sig at transportere gods fra et sted til et andet. Aftalen skal omfatte transport til søs og kan i tillæg til søtransport omfatte transport med andre transportmidler.
- 2) **Volumenkontrakt:** En transportaftale, som omfatter transport af en bestemt mængde gods fordelt på flere afskibninger inden for et aftalt tidsrum. Mængdespecifikationen kan omfatte et minimum, et maksimum eller et nærmere bestemt interval.
- 3) **Linjefart:** En transportydelse, som omfatter transport med skib efter en fast sejlplan mellem nærmere bestemte havne i overensstemmelse med offentligt tilgængelige ruteplaner og afgang, og som udbydes offentligt.
- 4) **Ikkelinjefart:** Enhver transportydelse, der ikke er omfattet af nr. 3.
- 5) **Transportør:** Den, som indgår transportaftale med afsenderen.
- 6) **Udførende part:** Den, som uden at være transportør udfører eller påtager sig at udføre en eller flere af transportørens forpligtelser i henhold til en transportaftale med hensyn til modtagelse, lastning, håndtering, stuvning, transport eller opbevaring af gods, omsorg for gods eller losning eller udlevering af gods, i det omfang den udførende part handler enten direkte eller indirekte på transportørens anmodning eller under dennes tilsyn eller kontrol. Den, der engageres direkte eller indirekte af en afsender, af en kontraktbestemt afsender, af en rådighedshaver eller af en modtager, er ikke en udførende part.
- 7) **Maritim udførende part:** Den udførende part, som udfører eller påtager sig at udføre en hvilken som helst af transportørens forpligtelser i perioden, fra godset ankommer til skibets lastehavn, til det forlader skibets lossehavn. En indlandstransportør er kun en maritim udførende part, hvis denne udfører eller påtager sig at udføre sine tjenester udelukkende i et havneområde.
- 8) **Afsender:** Den, som indgår en transportaftale med transportøren.
- 9) **Kontraktbestemt afsender:** Den, som accepterer at være angivet som afsender i transportdokumentet eller i det elektroniske transportdokument uden at være den, der har indgået en transportaftale med transportøren.
- 10) **Ihænde-haver:**
  - a) Den, som er i besiddelse af et negotiabelt transportdokument, hvis dokumentet er udstedt til ordre og ihænde-haveren er angivet som afsender eller modtager eller dokumentet er korrekt transporteret til ihænde-haveren,
  - b) den, som er i besiddelse af et negotiabelt transportdokument, der er udstedt til ordre, er overdraget in blanco til ihænde-haveren eller er et ihænde-haverdokument, eller
  - c) den, som i eget navn har fået udstedt eller overdraget et negotiabelt elektronisk transportdokument i overensstemmelse med § 298, stk. 1.
- 11) **Modtager:** Den, som er berettiget til at få godset udleveret i henhold til en transportaftale, et transportdokument eller et elektronisk transportdokument.
- 12) **Råderet:** Retten til i medfør af en transportaftale at give transportøren instrukser vedrørende godset i overensstemmelse med §§ 318-320 d.
- 13) **Rådighedshaver:** Den, som i medfør af § 319 er berettiget til at udøve råderetten.
- 14) **Transportdokument:** Et dokument udstedt af transportøren i henhold til en transportaftale, der
  - a) beviser eller indeholder en transportaftale og
  - b) er bevis for, at transportøren eller en udførende part har modtaget godset i henhold til transportaftalen.
- 15) **Negotiabelt transportdokument:** Et transportdokument, som ved at angive at være til ordre eller negotiabelt eller ved tilsvarende vending opnår samme retsvirkning, angiver, at godset er bestemt til ordre fra afsender, modtager eller ihænde-haver, og som ikke udtrykkeligt angiver at være ikke til ordre eller ikke-negotiabelt.
- 16) **Ikkenegotiabelt transportdokument:** Et transportdokument, som ikke er negotiabelt.
- 17) **Elektronisk kommunikation:** Oplysninger, der genereres, sendes, modtages eller gemmes elektronisk, optisk, digitalt eller på lignende måde, så oplysningerne er tilgængelige til senere brug.
- 18) **Elektronisk transportdokument:** Oplysninger, som en transportør i henhold til en transportaftale kommunikerer elektronisk i en eller flere beskeder, herunder oplysninger, som er vedhæftet til eller på anden måde logisk hører sammen med det elektroniske transportdokument, samtidig med eller efter at transportøren har udstedt det elektroniske transportdokument, så oplysningen indgår som en del af det elektroniske transportdokument, og som derved
  - a) beviser eller indeholder en transportaftale og
  - b) beviser, at transportøren eller en udførende part har modtaget godset i henhold til transportaftalen.
- 19) **Negotiabelt elektronisk transportdokument:** Et elektronisk transportdokument, som ved at angive at være til ordre eller negotiabelt eller ved tilsvarende vending, der efter den for dokumentet gældende lov opnår samme retsvirkning, angiver, at godset er bestemt til ordre fra afsender, modtager eller ihænde-haver, og som ikke udtrykkeligt angiver at være ikke til ordre eller ikkenegotiabelt, og hvis anvendelse opfylder kravene i § 299, stk. 1.
- 20) **Ikkenegotiabelt elektronisk transportdokument:** Et elektronisk transportdokument, som ikke er negotiabelt.
- 21) **Udstedelse af et negotiabelt elektronisk transportdokument:** Udstedelsen af et dokument efter procedurer,

der tilsikrer, at dokumentet undergives eksklusiv kontrol fra dokumentets oprettelse, til det ophører med at have retsvirkning eller gyldighed.

- 22) Overdragelse af et negotiabelt elektronisk transportdokument: Overdragelsen af den eksklusive kontrol over dokumentet.
- 23) Transportoplysninger: Oplysninger i transportdokumentet eller i det elektroniske transportdokument, der vedrører transportaftalen eller omhandler godset, herunder vilkår, bemærkninger, underskrifter og påtegninger.
- 24) Gods: De varer, handelsvarer og genstande af enhver type, som en transportør har påtaget sig at transportere i henhold til transportaftalen, herunder alt udstyr, emballage og container, der ikke leveres af eller på vegne af transportøren.
- 25) Skib: Ethvert fartøj, der anvendes til at transportere gods til søs.
- 26) Container: Enhver type container eller beholder, transportabel tank eller flad lasteindretning, veksellad eller lignende lasteenhed, der anvendes til at samle gods, og det udstyr, der hører til sådanne lasteenheder.
- 27) Køretøj: Et transportmiddel til godstransport på vej eller med jernbane.
- 28) Fragt: Det vederlag, som skal betales transportøren for transport af gods i henhold til en transportaftale.
- 29) Hjemsted: Det sted, hvor et selskab, en anden juridisk person eller en sammenslutning af fysiske eller juridiske personer har det vedtægtsmæssige sæde, stiftelsesadresse eller det registrerede hovedkontor eller har hovedvirksomhed, eller det sted, hvor en fysisk person har sædvanligt opholdssted.
- 30) Kompetent domstol: En domstol i en konventionsstat, som i henhold til værnetingsregler i den pågældende stat har retlig kompetence.
- 31) Konvention: De Forenede Nationers konvention af 11. december 2008 om aftaler for international transport af gods helt eller delvis til søs.
- 32) Konventionsstat: En stat, som er bundet af konventionen.
- 33) Enkeltokument: Et ikkenegotiabelt transportdokument, der angiver, at det skal overdrages mod udlevering af godset.

Anvendelsesområde

§ 252. Dette kapitel finder anvendelse på:

- 1) Aftaler om søtransport af gods mellem danske havne.
- 2) Aftaler om transport af gods, hvor modtagelsesstedet og udleveringsstedet er beliggende i forskellige stater, og hvor en søtransports lastehavn og den samme søtransports lossehavn er beliggende i forskellige stater, hvis et af følgende steder i henhold til transportaftalen er beliggende i en konventionsstat:
  - a) Modtagelsesstedet,
  - b) lastehavnen,
  - c) udleveringsstedet eller
  - d) lossehavnen.

§ 253. Dette kapitel finder ikke anvendelse på certepartier og andre aftaler om hel- eller delbefragtning af skib i linjefart.

Stk. 2. Dette kapitel finder ikke anvendelse på transportaftaler i ikkelinjefart, medmindre der er udstedt et transportdokument eller et elektronisk transportdokument og parterne ikke har indgået certeparti eller anden aftale om hel- eller delbefragtning af skib.

Stk. 3. Dette kapitel finder ikke anvendelse på aftaler om transport af passagerer og deres bagage.

§ 254. Dette kapitel finder uanset § 253 anvendelse i retsforholdet mellem transportøren og modtageren, rådighedshaveren eller ihændehaveren, forudsat at denne ikke er oprindelig part i certepartiet eller anden transportaftale, som er undtaget dette kapitels anvendelsesområde.

Fravigelighed

§ 255. Medmindre andet er bestemt i dette kapitel, er enhver bestemmelse i en transportaftale ugyldig, i den udstrækning den

- 1) direkte eller indirekte udelukker eller begrænser transportørens eller en maritim udførende parts forpligtelser efter dette kapitel,
- 2) direkte eller indirekte udelukker eller begrænser transportørens eller en maritim udførende parts ansvar for manglende opfyldelse af sine forpligtelser efter dette kapitel,
- 3) udpeger transportøren eller en person nævnt i § 275 som begunstiget under den tegnede forsikring af godset,
- 4) direkte eller indirekte udelukker, begrænser eller forøger afsenderens, modtagerens, rådighedshaverens, ihændehaverens eller den kontraktbestemte afsenders forpligtelser efter dette kapitel eller
- 5) direkte eller indirekte udelukker, begrænser eller forøger afsenderens, modtagerens, rådighedshaverens, ihændehaverens eller den kontraktbestemte afsenders ansvar for manglende opfyldelse af sine forpligtelser efter dette kapitel.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 gælder ikke for §§ 271, 286, 295, 296, 317 og 320 g.

Stk. 3. Er transportaftalen undergivet FN's konvention om aftaler for international transport af gods helt eller delvis til søs, skal transportoplysningerne, jf. § 301, indeholde oplysning herom og om, at bestemmelser, som fraviger konventionen, er ugyldige, i den udstrækning de direkte eller indirekte i strid med stk. 1 udelukker, begrænser eller forøger afsenderens, modtagerens, rådighedshaverens, ihændehaverens, den kontraktbestemte afsenders, transportørens eller den maritime udførende parts forpligtelser eller ansvar for manglende opfyldelse af sine forpligtelser efter dette kapitel.

§ 256. En volumenkontrakt, som er omfattet af bestemmelserne i dette kapitel, kan i forholdet mellem transportøren og afsenderen uanset § 255 fastsætte rettigheder, forpligtelser og ansvar af større eller mindre omfang, end hvad der er bestemt i dette kapitel.

Stk. 2. En aftale om fravigelse i henhold til stk. 1 er kun bindende, hvis

- 1) volumenkontrakten særligt fremhæver, at den afviger fra bestemmelserne i dette kapitel,
- 2) volumenkontrakten er forhandlet individuelt eller særligt fremhæver de afsnit i volumenkontrakten, der indeholder de pågældende afvigelser,
- 3) afsenderen har fået mulighed for og er underrettet om muligheden for at indgå en transportaftale på betingelser, der uden forbehold eller afvigelser opfylder bestemmelserne i dette kapitel, og
- 4) afvigelsen hverken er inkorporeret ved henvisning til et andet dokument eller medtaget i en standardkontrakt, som ikke er undergivet særskilt forhandling.

Stk. 3. En transportørs offentligt tilgængelige liste over priser og tjenesteydelser, transportdokumenter, elektroniske transportdokumenter eller lignende dokumenter udgør ikke en volumenkontrakt i henhold til stk. 1, men en volumenkontrakt kan ved henvisning inkorporere sådanne dokumenter.

Stk. 4. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke for rettigheder og forpligtelser i henhold til § 266, nr. 1 og 2, og §§ 289 og 292, for erstatningsansvar for manglende opfyldelse heraf eller for ethvert ansvar for handlinger eller undladelser som nævnt i § 284.

Stk. 5. Bestemmelserne i volumenkontrakten, der afviger fra dette kapitel, finder anvendelse mellem transportøren og en anden person end afsenderen, hvis volumenkontrakten opfylder stk. 2 og

- 1) denne anden person har modtaget oplysninger, hvori det særligt er fremhævet, at volumenkontrakten afviger fra dette kapitel, og har givet sit udtrykkelige samtykke til at være bundet af disse afvigelser og
- 2) et sådant samtykke ikke kun er anført i transportørens offentligt tilgængelige liste over priser og tjenesteydelser, transportdokumenter eller de elektroniske transportdokumenter.

Stk. 6. Den part, der påberåber sig et afvigende vilkår, har bevisbyrden for, at betingelserne for afvigelsen er opfyldt.

Stk. 7. Aftaler som nævnt i stk. 2 og oplysninger som nævnt i stk. 5 skal være skriftlige. Hvis aftalens og oplysningernes afsender og modtager samtykker heri, kan skriftlighedskravet opfyldes ved elektronisk kommunikation.

§ 257. Uanset §§ 255 og 256 kan transportaftalen udelukke eller begrænse såvel transportørens som en maritim udførende parts forpligtelser eller ansvar, hvis

- 1) godset består af levende dyr, dog således at en sådan udelukkelse eller begrænsning ikke er gyldig, hvis den berettigede godtgør, at tabet af eller skaden på godset eller den forsinkede levering skyldes en handling eller undladelse, der
  - a) er begået af transportøren eller af en person, som er nævnt i § 275, med forsæt til at forårsage et sådant tab af eller en sådan skade på godset eller en sådan forsinkelse eller

- b) er begået groft uagtsomt og med forståelse af, at et sådant tab, en sådan skade eller en sådan forsinkelse sandsynligvis ville indtræde, eller
- 2) godsets beskaffenhed eller karakter eller de omstændigheder, betingelser og forhold, under hvilke transporten skal udføres, er sådanne, at en særlig aftale med rimelighed kan retfærdiggøres, forudsat at en sådan transportaftale ikke gælder almindelige erhvervsmæssige transporter udført i almindelig samhandel, og at der ikke er udstedt et negotiabelt transportdokument eller et negotiabelt elektronisk transportdokument for transport af godset.

Forholdet til internationale konventioner

§ 258. Dette kapitel hindrer ikke anvendelsen af internationale konventioner, som regulerer transportørens ansvar for tab af eller skade på godset, hvis den pågældende konvention regulerer

- 1) lufttransport af gods, i den udstrækning den pågældende konvention i henhold til sine egne bestemmelser finder anvendelse på en hvilken som helst del af transportaftalen,
- 2) transport af gods på vej, i den udstrækning den pågældende konvention i henhold til sine egne bestemmelser finder anvendelse på gods, der transporteres på lastvogn om bord på et skib,
- 3) transport af gods på bane, i den udstrækning den pågældende konvention i henhold til sine egne bestemmelser finder anvendelse for gods, der som supplement til banetransport transporteres til søs, eller
- 4) transport af gods ad indre vandveje, i den udstrækning den pågældende konvention i henhold til sine egne bestemmelser finder anvendelse for gods, der uden omloadning transporteres såvel ad indre vandveje som til søs.

§ 259. Dette kapitel hindrer ikke anvendelsen af internationale konventioner eller national lovgivning, der regulerer global ansvarsbegrænsning for redere.

§ 260. Dette kapitel hindrer ikke anvendelsen af bestemmelser i transportaftalen eller bestemmelser i national lovgivning vedrørende opgørelse af fælleshavari.

Stk. 2. §§ 257, 267, 273-278 og 280-284 finder tilsvarende anvendelse for modtagerens ret til ikke at betale bidrag til fælleshavari og for transportørens pligt til at erstatte bidrag til fælleshavari eller bjærgeløn, som modtageren har betalt.

§ 261. Ansvar i henhold til dette kapitel kan ikke pålægges for atomskader, hvis den, der driver et nukleart anlæg, er ansvarlig for skaden i henhold til nedenstående konventioner med eventuelle senere ændringer:

- 1) Pariskonventionen om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område af 29. juli 1960 som ændret ved tillægsprotokol af 28. januar 1964, ændringsprotokol af 16. november 1982 og ændringsprotokol af 12. februar 2004 (Pariskonventionen),
- 2) Wienkonventionen om ansvar for atomskade af 21. maj 1963 som ændret ved fællesprotokollen om anvendelse

af Wienkonventionen og Pariskonventionen af 21. september 1988 og protokollen til ændring af 1963-Wienkonventionen om ansvar for atomskade af 12. september 1997 (Wienkonventionen) eller

- 3) konvention om tillægserstatning for atomskade af 12. september 1997 (tillægserstatningskonventionen) og eventuelle fremtidige konventioner, der pålægger den, der driver et nukleart anlæg, erstatningsansvar for atomskade.

Stk. 2. Ansvar i henhold til dette kapitel kan ikke pålægges for atomskader, hvis den, der driver et nukleart anlæg, er ansvarlig for skaden i henhold til national lovgivning, der pålægger ansvar for sådanne skader, forudsat at en sådan lov i enhver henseende stiller skadelidte som efter de i stk. 1 nævnte konventioner.

Transportørens pligter

§ 262. Transportøren skal transportere godset til bestemmelsesstedet og udlevere det til modtageren i overensstemmelse med transportaftalen og i henhold til bestemmelserne i dette kapitel.

§ 263. Transportøren skal, i den periode denne er ansvarlig for godset i henhold til §§ 273 og 285, på en passende og omhyggelig måde modtage, laste, håndtere, stuve, transportere, opbevare, drage omsorg for, losse og udlevere godset.

Stk. 2. Transportøren og afsenderen kan uanset stk. 1 og uden virkning for anvendelsen af §§ 262, 264, 266-269, 273-285 og 287-294 aftale, at lastning, håndtering, stuvning eller losning af godset skal udføres af afsenderen, den kontraktbestemte afsender eller modtageren. Transportoplysningerne skal indeholde en henvisning til en sådan aftale.

§ 264. Transportøren skal besvare afsenderens anmodninger om tilvejebringelse af de oplysninger og instruktioner, der kræves, for at godset kan håndteres og transporteres på behørig vis, hvis oplysningerne er i transportørens besiddelse, eller hvis denne med rimelighed kan tilvejebringe instruktionerne, og hvis afsenderen ikke med rimelighed kan skaffe dem til veje.

§ 265. Transportøren skal i rimelig udstrækning undersøge, om godset er pakket sådan, at det ikke kan beskadiges eller volde skade på person eller ejendom. Leveres godset i container eller på køretøj, er transportøren ikke forpligtet til at undersøge containeren eller køretøjet indvendig, medmindre der er grund til at tro, at containeren eller køretøjet er mangelfuldt pakket.

Stk. 2. Transportøren skal underrette rådighedshaveren om de mangler, transportøren har opdaget. Transportøren har ikke pligt til at transportere godset, medmindre denne med rimelige midler kan gøre det egnet til transport.

§ 266. Transportøren skal forud for, ved begyndelsen af og under rejsen med tilbørlig omhu sørge for, at

- 1) skibet, der benyttes til transporten, er sødygtigt,
- 2) skibet er tilstrækkeligt bemannet, udrustet og forsynet før og under hele rejsens forløb og
- 3) lastrum og alle andre dele af skibet, der anvendes til lastning af godset, og alle containere, som er leveret af

transportøren, og som godset transporteres i eller på, er i god stand med henblik på at modtage, transportere og opbevare godset.

§ 267. Gods kan kun transporteres på dæk, hvis

- 1) en sådan transport kræves i henhold til lov,
- 2) godset transporteres i eller på container eller køretøj, som er egnet til transport på skibets dæk, og forudsat at skibets dæk er særligt egnet til at transportere sådanne containere eller køretøjer, eller
- 3) dette er tilladt i medfør af transportaftalen eller følger af handelsbrug eller anden sædvane i den pågældende fart.

Stk. 2. Reglerne i dette kapitel om transportøransvar finder anvendelse på tab af, skade på eller forsinket levering af godset, der transporteres på dæk i overensstemmelse med stk. 1. Transportøren er dog ikke ansvarlig for tab af, skade på eller forsinket levering af godset, som skyldes de særlige risici, der er forbundet med transporten på dæk, når godset er transporteret i overensstemmelse med stk. 1, nr. 1 eller 3.

Stk. 3. Transporteres gods på dæk i strid med stk. 1, er transportøren ansvarlig for tab af, skade på eller forsinket levering af godset, hvis tabet, skaden eller forsinkelsen udelukkende skyldes transporten på dæk. Transportøren har ikke ret til at påberåbe sig de i § 274 nævnte indsigelser.

Stk. 4. Transportøren kan ikke påberåbe sig stk. 1, nr. 3, over for en tredjemand, som i god tro har erhvervet et negotiabelt transportdokument eller et negotiabelt elektronisk transportdokument, medmindre det i transportoplysningerne er angivet, at godset kan transporteres på dæk.

Stk. 5. Er gods transporteret på dæk i strid med en udtrykkelig aftale mellem transportøren og afsenderen om transport under dæk, har transportøren ikke ret til ansvarsbegrænsning for tab af, skade på eller forsinket levering af godset, som skyldes transporten på dæk.

§ 268. Udgør godset i løbet af transportørens ansvarsperiode en reel fare for personer, ejendom eller miljø, eller ville godset med rimelighed kunne anses for at udgøre en sådan fare, kan transportøren eller en udførende part uanset §§ 262 og 263 nægte at modtage eller laste godset og kan tage sådanne andre forholdsregler, herunder losse, uskadeliggøre eller tilintetgøre godset, som måtte være rimelige.

§ 269. Transportøren eller en udførende part kan uanset §§ 262, 263 og 266 opofre gods til søs, når dette med rimelighed foretages til fælles frelse, for at undgå fare for tab af menneskeliv eller for at redde væsentlige værdier, der under den fælles søtransport er udsat for fare.

§ 270. Er godset gået tabt eller blevet beskadiget eller forsinket, skal transportøren snarest underrette den, afsenderen har angivet at der skal gives underretning til. Kan sådan underretning ikke gives, skal rådighedshaveren eller, hvis rådighedshaveren ikke er kendt, afsenderen underrettes. Tilsvarende gælder, dersom transporten ikke kan fuldføres som forudsat.

§ 271. Bliver det nødvendigt at træffe særlige foranstaltninger for at bevare eller transportere godset eller i øvrigt

varetage afsenderens interesser, skal transportøren indhente anvisning fra denne.

Stk. 2. Tillader tiden eller forholdene i øvrigt ikke, at anvisning indhentes, eller modtages den ikke i tide, kan transportøren på vegne af afsenderen træffe de nødvendige dispositioner vedrørende godset. Dispositioner, som er unødvendige, er dog bindende, hvis tredjemand var i god tro.

Stk. 3. Underretning om det, der er foretaget, skal gives efter reglerne i § 270.

Stk. 4. Ejeren af godset hæfter for de dispositioner, transportøren har foretaget, og for de udlæg, denne har haft af hensyn til godset, jf. stk. 1-3.

Transportørens erstatningsansvar og ansvarsbegrænsning

§ 272. Enhver regel i dette kapitel, som kan give transportøren ret til indsigelser eller ansvarsbegrænsning, finder anvendelse under en retssag eller en voldgiftssag, der er anlagt for tab af, skade på eller forsinket levering af gods, når forholdet er reguleret i en transportaftale, eller for manglende opfyldelse af enhver anden forpligtelse i henhold til dette kapitel mod

- 1) transportøren eller en maritim udførende part,
- 2) skibsføreren, besætningen eller eventuelle andre personer, som gør tjeneste om bord på skibet, eller
- 3) transportørens eller en maritim udførende parts ansatte.

Stk. 2. Enhver regel i dette kapitel, som kan give afsenderen eller den kontraktbestemte afsender ret til indsigelser, finder anvendelse under en retssag eller en voldgiftssag, der er anlagt mod afsenderen, den kontraktbestemte afsender eller deres underleverandører, agenter eller ansatte.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 gælder, uanset om sagen vedrører ansvar i eller uden for kontrakt.

§ 273. Transportøren er ansvarlig for godset fra det tidspunkt, hvor denne eller en udførende part modtager godset til transport, og til det tidspunkt, hvor godset er udleveret.

Stk. 2. Kræver loven eller reglerne på

- 1) modtagelsesstedet, at godset overdrages til en myndighed eller anden tredjemand, hvorfra transportøren kan hente godset, begynder den periode, i hvilken transportøren har ansvaret for godset, når transportøren henter godset hos myndigheden eller anden tredjemand, eller
- 2) udleveringsstedet, at transportøren overdrager godset til en myndighed eller anden tredjemand, hvorfra modtageren kan hente det, udløber den periode, i hvilken transportøren har ansvaret for godset, når transportøren overdrager godset til myndigheden eller anden tredjemand.

Stk. 3. Ved fastsættelse af transportørens ansvarsperiode kan parterne aftale tid og sted for godsets modtagelse og udlevering. En sådan bestemmelse i transportaftalen er ugyldig, hvis

- 1) tidspunktet for godsets modtagelse ligger, efter at den første lastning i henhold til transportaftalen er påbegyndt, eller
- 2) tidspunktet for godsets udlevering ligger, før den afsluttende losning i henhold til transportaftalen er fuldført.

§ 274. Transportøren er ansvarlig for tab af eller skade på godset og for forsinket levering, hvis den berettigede godtgør, at tabet, skaden eller forsinkelsen eller den begivenhed eller omstændighed, der forårsagede tabet, skaden eller forsinkelsen eller bidrog hertil, fandt sted i transportørens ansvarsperiode som defineret i § 273.

Stk. 2. Transportøren er helt eller delvis fritaget for ansvar i henhold til stk. 1, hvis denne godtgør, at årsagen eller en af årsagerne til tabet, skaden eller forsinkelsen ikke er fejl eller forsømmelse begået af transportøren selv eller en person nævnt i § 275.

Stk. 3. Transportøren er ligeledes helt eller delvis fritaget for ansvar i henhold til stk. 1, hvis denne i stedet for at bevise i henhold til stk. 2, at der ikke er begået fejl eller forsømmelse, godtgør, at en eller flere af følgende begivenheder eller omstændigheder helt eller delvis har forårsaget tabet, skaden eller forsinkelsen:

- 1) Ekstraordinære naturhændelser,
- 2) risici, farer og ulykker på havet eller andre sejlbare farvande,
- 3) krig, fjendtligheder, væbnede konflikter, sørøveri, terrorisme, oprør og borgerlige uroligheder,
- 4) karantænerestriktioner, indgriben fra eller hindringer skabt af regeringer, offentlige myndigheder, magthavere eller befolkninger, herunder tilbageholdelse, arrest eller beslaglæggelse, der ikke skyldes transportøren eller personer nævnt i § 275,
- 5) strejke, lockout eller anden standsning af eller hindring for arbejdet,
- 6) brand om bord på skibet,
- 7) skjulte mangler ved skibet, der ikke kan opdages ved tilbørlig omhu,
- 8) handlinger eller undladelser begået af afsenderen, den kontraktbestemte afsender, rådighedshaveren eller andre personer, hvis handlinger afsenderen eller den kontraktbestemte afsender er ansvarlig for i henhold til §§ 293 og 294,
- 9) lastning, håndtering, stuvning eller losning af godset i henhold til en aftale i overensstemmelse med § 263, stk. 2, medmindre transportøren eller en udførende part gør dette på vegne af afsenderen, den kontraktbestemte afsender eller modtageren,
- 10) svind i volumen eller vægt eller tab eller skade af anden art som følge af godsets skjulte fejl, egne mangler eller egen beskaffenhed,
- 11) utilstrækkelig eller mangelfuld emballering eller mærkning, der ikke er udført af eller på vegne af transportøren,
- 12) redning af eller forsøg på redning af menneskeliv til søs,
- 13) rimelige tiltag med henblik på redning af eller forsøg på redning af genstande til søs,
- 14) rimelige tiltag med henblik på at undgå eller forsøge at undgå skade på miljøet eller
- 15) handlinger udført af transportøren i henhold til de beføjelser, denne er tildelt ved §§ 268 og 269.

Stk. 4. Transportøren er uanset stk. 3 helt eller delvis ansvarlig for tabet, skaden eller forsinkelsen, hvis den berettigede godtgør, at

- 1) en fejl eller forsømmelse begået af transportøren eller en person nævnt i § 275 har forårsaget eller bidraget til de begivenheder eller omstændigheder, som transportøren påberåber sig, eller
- 2) en begivenhed eller omstændighed, der ikke er nævnt i stk. 3, har bidraget til tabet, skaden eller forsinkelsen, medmindre transportøren godtgør, at denne begivenhed eller omstændighed ikke skyldes en fejl eller forsømmelse begået af denne eller af en person nævnt i § 275.

Stk. 5. Transportøren er uanset stk. 3 helt eller delvis ansvarlig for tabet, skaden eller forsinkelsen, hvis

- 1) den berettigede godtgør, at tabet, skaden eller forsinkelsen helt eller delvis var eller sandsynligvis var forårsaget
  - a) af skibets usødygtighed,
  - b) af utilstrækkelig bemanning, udrustning eller forsyning af skibet eller
  - c) af, at lastrummene eller andre dele af skibet, hvori godset blev transporteret, eller containere udleveret af transportøren, i eller på hvilke godset blev transporteret, ikke var i god og forsvarlig stand til at modtage, transportere og bevare godset, og
- 2) transportøren ikke godtgør,
  - a) at tabet, skaden eller forsinkelsen ikke skyldes nogen af de i nr. 1 nævnte begivenheder eller omstændigheder, eller
  - b) at denne har opfyldt sin forpligtelse til at udvise tilbørlig omhu i henhold til § 266.

Stk. 6. Når transportøren delvis fritages for ansvar i medfør af denne bestemmelse, er transportøren kun ansvarlig for den del af tabet, skaden eller forsinkelsen, som kan tilskrives den for transportøren ansvarspådragende begivenhed eller omstændighed.

§ 275. Transportøren er ansvarlig efter dette kapitel, når tabet, skaden eller forsinkelsen skyldes handlinger eller undladelser foretaget af

- 1) enhver udførende part,
- 2) skibets fører eller besætning,
- 3) transportørens eller en udførende parts ansatte eller
- 4) enhver anden person, som udfører eller påtager sig at udføre en hvilken som helst af transportørens forpligtelser i henhold til transportaftalen, i det omfang denne direkte eller indirekte handler efter transportørens anmodning eller under transportørens opsyn eller kontrol.

§ 276. En maritim udførende part er underlagt samme forpligtelser og ansvar og er berettiget til samme indsigelser og ansvarsbegrænsninger som transportøren efter dette kapitel, hvis

- 1) den maritime udførende part modtog godset til transport i en kontraherende stat, udleverede godset i en kontraherende stat eller udførte sine tjenester vedrørende godset i en havn i en kontraherende stat og
- 2) den hændelse, der forårsagede tabet, skaden eller forsinkelsen, fandt sted i perioden mellem godsets an-

komst til skibets lastehavn, og til godset forlod skibets lossehavn, og enten mens den maritime udførende part havde godset i sin varetægt, eller på ethvert andet tidspunkt, i det omfang den maritime udførende part udførte en arbejdsopgave i henhold til transportaftalen.

Stk. 2. En maritim udførende part er ikke bundet af, at transportøren har påtaget sig forpligtelser eller accepteret en højere ansvarsgrænse, som ikke følger af dette kapitel, medmindre den maritime udførende part udtrykkeligt har accepteret at være bundet af sådanne forpligtelser eller en sådan ansvarsgrænse. En maritim udførende parts accept skal foreligge skriftligt. Hvis acceptens afsender og modtager begge samtykker heri, kan skriftlighedskravet opfyldes ved elektronisk kommunikation.

Stk. 3. En maritim udførende part er ansvarlig for manglende opfyldelse af sine forpligtelser i henhold til dette kapitel, når dette skyldes handlinger eller undladelser hos personer, til hvilke denne har overdraget udførelsen af en hvilken som helst af transportørens forpligtelser i henhold til transportaftalen i overensstemmelse med betingelserne i stk. 1.

Stk. 4. Intet i dette kapitel skal pålægge skibets fører eller besætning eller en ansat hos transportøren eller hos en maritim udførende part ansvar.

§ 277. Er både transportøren og en eller flere maritime udførende parter ansvarlig for tab af, skade på eller forsinket levering af gods, hæfter de solidarisk inden for de i dette kapitel fastsatte ansvarsgrænser.

Stk. 2. Det samlede ansvar for de i stk. 1 nævnte personer kan, medmindre andet følger af § 284, ikke overstige den maksimale ansvarsgrænse inden for dette kapitel.

§ 278. Forsinket levering foreligger, når godset ikke inden for aftalt tid er udleveret på det sted, som følger af transportaftalen.

§ 279. En deviation under søtransport, der udgør en manglende opfyldelse af transportørens forpligtelser, begrænser ikke i sig selv transportørens eller en maritim udførende parts ret til at gøre enhver indsigelse eller ansvarsbegrænsning efter dette kapitel gældende, medmindre andet følger af § 284.

§ 280. Erstatning, der skal betales af transportøren for tab af eller skade på godset, beregnes med udgangspunkt i værdien af gods af samme slags på det sted og det tidspunkt, der fremgår af § 308. Erstatningen kan ikke overstige de ansvarsgrænser, som fremgår af § 282.

Stk. 2. Værdien af godset skal fastsættes efter børsprisen eller i mangel heraf efter markedsprisen. Findes hverken bør- eller markedspris, bestemmes værdien efter den sædvanlige værdi af gods af samme art og kvalitet på udleveringsstedet.

Stk. 3. Transportøren er ikke forpligtet til at betale erstatning ud over den, der beregnes i medfør af stk. 1 og 2, medmindre transportøren og afsenderen med respekt af §§ 255-257 har aftalt at beregne erstatningen på anden vis.

§ 281. Når andet ikke godtgøres, anses transportøren for at have udleveret godset i overensstemmelse med dets be-

skrivelse i transportoplysningerne, medmindre der til transportøren eller den udførende part, som udleverede godset, er givet meddelelse om tab af eller skade på godset med angivelse af tabets eller skadens almindelige karakter og denne meddelelse er givet senest samtidig med udleveringstidspunktet. Hvis tabet eller skaden ikke var synlig, gælder det samme, hvis meddelelsen ikke er givet inden for 7 arbejdsdage på udleveringsstedet regnet fra udleveringstidspunktet.

Stk. 2. Manglende afgivelse af den i stk. 1 nævnte meddelelse til transportøren eller den udførende part påvirker ikke retten til at kræve erstatning efter dette kapitel for tab af eller skade på godset, ligesom det heller ikke påvirker, hvem bevisbyrden efter § 274 påhviler.

Stk. 3. Skriftlig meddelelse i henhold til stk. 1 kræves ikke, hvis tabet eller skaden er påvist ved en fælles besigtigelse af godset mellem godsets modtager og den, som ansvaret gøres gældende over for, hvad enten det er transportøren eller en maritim udførende part.

Stk. 4. Erstatning for forsinkelse skal ikke betales, medmindre meddelelse om tab grundet forsinkelse er givet til transportøren inden for 21 løbende dage efter godsets udlevering.

Stk. 5. Meddelelse efter denne bestemmelse til den udførende part, der udleverede godset, anses også for at være givet til transportøren, og meddelelse givet til transportøren anses også for at være givet til en maritim udførende part.

Stk. 6. Ved faktisk tab eller skade eller formodning for tab eller skade skal tvistens parter i rimeligt omfang give hinanden adgang til at besigtige og fastslå mængden af godset og give adgang til fortegnelser og dokumenter, der måtte være relevante for godsets transport.

Stk. 7. De i stk. 1, 2 og 4 nævnte meddelelser skal være skriftlige. Hvis meddelelsens afsender og modtager begge samtykker heri, kan skriftlighedskravet opfyldes ved elektronisk kommunikation.

§ 282. Med forbehold for § 283 og § 284, stk. 1, er transportørens ansvar for manglende opfyldelse af sine forpligtelser i henhold til dette kapitel begrænset til 875 SDR pr. kollo eller anden lasteenhed eller 3 SDR pr. kilo bruttovægt af det gods, der er genstand for et erstatningskrav eller en tvist, afhængigt af hvad der giver det højeste beløb, medmindre godsets værdi er angivet af afsenderen og medtaget i transportoplysningerne eller et højere beløb end den nævnte ansvarsbegrænsning er aftalt mellem transportøren og afsenderen.

Stk. 2. Transporteres godset i eller på en container, palle eller lignende transportenhed, der anvendes til at samle gods i eller på, eller i eller på et køretøj, skal ethvert kollo eller enhver anden lasteenhed, der i transportoplysningerne er specificeret som pakket i eller på en sådan transportenhed eller et sådant køretøj, anses som et kollo eller en lasteenhed. Hvis det ikke er specificeret på denne måde, anses godset i eller på en sådan transportenhed eller et sådant køretøj for at være en lasteenhed. Er selve transportenheden gået tabt eller blevet beskadiget, skal denne anses som en særskilt enhed, medmindre den ejes af eller på anden måde er stillet til rådighed af transportøren.

Stk. 3. Den i stk. 1 nævnte aftale skal være skriftlig. Hvis aftalens afsender og modtager begge samtykker heri, kan skriftlighedskravet opfyldes ved elektronisk kommunikation.

§ 283. Erstatning for tab af eller skade på godset som følge af forsinkelse skal med forbehold for § 284, stk. 2, beregnes i overensstemmelse med § 280. Ansvar for andet økonomisk tab, der skyldes forsinkelse, er begrænset til et beløb svarende til to og en halv gange den fragt, der skal betales for det forsinkede gods. Det maksimale beløb, der skal betales i henhold til denne bestemmelse og § 282, stk. 1, skal ikke overstige den ansvarsgrænse, som ville være gældende efter § 282, stk. 1, hvis der forelå et fuldstændigt tab af det berørte gods.

§ 284. Transportøren eller personer nævnt i § 275 har ikke ret til at begrænse deres ansvar i medfør af § 282 eller i henhold til transportaftalen, hvis den berettigede godtgør, at tabet er opstået som følge af transportørens manglende opfyldelse af sine forpligtelser efter dette kapitel og er forårsaget af en personlig handling eller undladelse af den, der påberåber sig ret til at foretage ansvarsbegrænsning, som er begået med forsæt til at forvolde sådant tab eller groft uagtsomt og med forståelse af, at et sådant tab sandsynligvis ville blive forårsaget.

Stk. 2. Transportøren eller personer nævnt i § 275 har ikke ret til at begrænse deres ansvar i medfør af § 283, hvis den berettigede godtgør, at den forsinkede levering er opstået som følge af en personlig handling eller undladelse hos den, der kræver ret til at foretage ansvarsbegrænsning, som er begået med forsæt til at forvolde tab som følge af forsinkelse eller groft uagtsomt og med forståelse af, at et sådant tab sandsynligvis ville blive forårsaget.

§ 285. Hvis det skib, som transporterer eller skal transportere godset, går tabt eller bliver erklæret for uistandsætteligt, bortfalder transportørens pligt ikke derved til at fuldføre transporten.

Stk. 2. Indtræder der hindringer, som medfører, at skibet ikke kan anløbe lossehavnen og losse godset, eller at dette ikke kan ske uden urimeligt ophold, kan transportøren i stedet vælge en anden rimelig lossehavn.

Stk. 3. Når transportaftalen hæves på grund af krigsfare m.v., gælder §§ 358 og 360 tilsvarende.

Stk. 4. Er en del af transporten udført, når transportaftalen hæves eller bortfalder, eller når godset af anden grund er losset i en anden havn end den aftalte, kan transportøren kræve afstandsfragt i medfør af § 341.

Multimodale transporter

§ 286. Når tab af eller skade på gods eller en begivenhed eller omstændighed, der forårsager forsinket levering, opstår i løbet af transportørens ansvarsperiode, men dog udelukkende før godset lastes om bord på skibet, eller efter at godset er losset fra skibet, har reglerne i dette kapitel ikke forrang for regler i internationale konventioner, der på tidspunktet for tabet, skaden eller begivenheden eller omstændigheden, der medførte forsinkelsen,

- 1) i henhold til den pågældende konvention ville have været gældende for alle eller nogle af transportørens aktiviteter, hvis afsenderen havde indgået en separat og direkte kontrakt med transportøren vedrørende det specifikke transportled, hvor tabet eller skaden på godset opstod, eller hvor en begivenhed eller omstændighed forårsagede forsinket levering,
- 2) fastsætter regler om transportørens ansvar, ansvarsbegrænsning eller forældelse og
- 3) i henhold til den pågældende konvention ikke kan fraviges eller ikke kan fraviges ved aftale til ugunst for afsenderen.

Afsenderens pligter og erstatningsansvar

§ 287. Afsenderen skal, medmindre andet er aftalt i transportaftalen, levere godset klar til transporten. Afsenderen skal under alle omstændigheder levere godset i en sådan stand, at det tåler den planlagte transport, herunder lastning, håndtering, stuvning, surring, sikring og losning, og således, at det ikke forårsager skade på personer eller ejendom.

Stk. 2. Afsenderen skal på behørig og omhyggelig vis opfylde de forpligtelser, denne har påtaget sig ved aftale i henhold til § 263, stk. 2.

Stk. 3. Når afsenderen pakker en container eller laster et køretøj, skal denne på behørig og omhyggelig vis stuve, surre og sikre indholdet i eller på containeren eller køretøjet, således at det ikke forårsager skade på personer eller ejendom.

§ 288. Afsenderen skal besvare transportørens anmodninger om tilvejebringelse af de oplysninger og instruktioner, der kræves, for at godset kan håndteres og transporteres på behørig vis, hvis oplysningerne er i afsenderens besiddelse, eller hvis denne med rimelighed kan tilvejebringe instruktionerne, og hvis transportøren ikke med rimelighed kan skaffe dem til veje.

§ 289. Afsenderen skal i rimelig tid give transportøren sådanne oplysninger, instruktioner og dokumenter vedrørende godset, som ikke på anden rimelig vis er tilgængelige for transportøren, og som er nødvendige

- 1) for at håndtere og transportere godset på en forsvarlig måde, herunder oplyse, hvilke forholdsregler transportøren eller en udførende part skal tage, og
- 2) for at transportøren kan opfylde gældende love, forskrifter eller andre krav fra myndighederne i forbindelse med den planlagte transport, forudsat at transportøren i rimelig tid underretter afsenderen om, hvilke oplysninger, instruktioner og dokumenter denne ønsker.

Stk. 2. Denne bestemmelse påvirker ikke specifikke forpligtelser, der følger af anden lovgivning, forskrifter eller andre krav fra myndighederne, til at give oplysninger, instruktioner og dokumenter vedrørende godset i forbindelse med den planlagte transport.

§ 290. Afsenderen er ansvarlig for tab eller skade, der rammer transportøren, hvis denne godtgør, at tabet eller skaden skyldes, at afsenderen har undladt at opfylde sine forpligtelser efter dette kapitel.

Stk. 2. Afsenderen fritages helt eller delvis for ansvar, hvis tabet eller skaden ikke er forårsaget af fejl eller forsømmelse begået af afsenderen eller af en person nævnt i § 294. Dette gælder dog ikke, hvis årsagen til tabet eller skaden er afsenderens manglende opfyldelse af sine forpligtelser i henhold til § 291 og § 292.

Stk. 3. Når afsenderen fritages delvis for ansvar i henhold til denne bestemmelse, ifalder denne kun ansvar for den del af tab eller skade, der skyldes fejl eller forsømmelse begået af denne eller af en person nævnt i § 294.

§ 291. Afsenderen skal i rimelig tid give transportøren korrekte oplysninger til brug for udarbejdelse af transportoplysninger og udstedelse af transportdokumenter eller elektroniske transportdokumenter, herunder de i § 301, stk. 1, nævnte oplysninger, og navnene på

- 1) den, der skal fremstå som afsender i transportoplysningerne,
- 2) den, der skal modtage godset, hvis en sådan er angivet, og
- 3) den, til hvis ordre et transportdokument eller et elektronisk transportdokument skal udstedes, hvis en sådan er angivet.

Stk. 2. Afsenderen anses for at indestå for, at de i stk. 1 nævnte oplysninger er korrekte, når disse er modtaget af transportøren. Afsenderen skal holde transportøren skadesløs for tab eller skade, der skyldes, at sådanne oplysninger er urigtige.

§ 292. Afsenderen skal ved gods, der på grund af dets beskaffenhed eller egenskab udgør eller med rimelighed kan antages at ville kunne udgøre en fare for personer, ejendom eller miljøet, underrette transportøren om godsets farlige beskaffenhed eller egenskab, i rimelig tid før godset leveres til transportøren eller til den udførende part. Har afsenderen leveret farligt gods uden at oplyse herom, og har hverken transportøren eller den udførende part kendskab til dets farlige beskaffenhed eller egenskab, er afsenderen ansvarlig over for transportøren for tab eller skade, der skyldes en sådan manglende orientering.

Stk. 2. Afsenderen skal mærke farligt gods som nævnt i stk. 1 i overensstemmelse med anden lovgivning, forskrifter eller myndighedskrav, der finder anvendelse på ethvert led af den planlagte transport af godset. Har afsenderen undladt at mærke sådant farligt gods, er denne ansvarlig over for transportøren for tab eller skade, der skyldes en sådan manglende mærkning.

§ 293. En kontraktbestemt afsender er underlagt forpligtelser og ansvar som afsenderen i henhold til §§ 287-292 og 294 og § 320 c, stk. 2, og kan påberåbe sig rettigheder og indsigelser som afsenderen i henhold til §§ 287-292, 294 og 504.

Stk. 2. Stk. 1 påvirker ikke afsenderens forpligtelser, ansvar, rettigheder eller indsigelser.

§ 294. Afsenderen er ansvarlig for manglende opfyldelse af sine forpligtelser efter dette kapitel, når tabet eller skaden skyldes handlinger eller undladelser foretaget af personer, herunder ansatte, agenter og underleverandører, som afsen-

deren har overladt udførelsen af sine forpligtelser til. Afsenderen er ikke ansvarlig for handlinger eller undladelser begået af transportøren eller en udførende part, som handler på vegne af transportøren, og som afsenderen har overladt udførelsen af sine forpligtelser til.

§ 295. Træder afsenderen tilbage fra transportaftalen, før udførelsen af transporten er påbegyndt, kan transportøren kræve erstatning for fragttab og anden skade.

Stk. 2. Blicher godset ikke leveret i rette tid, kan transportøren hæve transportaftalen, hvis forsinkelsen udgør et væsentligt kontraktbrud. Vil transportøren hæve aftalen, må denne give meddelelse herom til afsenderen uden ugrundet ophold efter forespørgsel herom fra afsenderen, dog senest ved modtagelsen af godset til transport. Gør transportøren ikke det, går retten til at hæve tabt. Hæves aftalen, kan transportøren kræve erstatning for fragttab og anden skade.

Stk. 3. Kræver afsenderen eller modtageren, at transporten skal afbrydes og godset udleveres på et andet sted end bestemmelsesstedet, kan transportøren kræve erstatning for fragttab og anden skade. Transporten kan ikke kræves afbrudt, hvis dette vil medføre væsentlig skade eller ulempe for transportøren eller andre afsendere.

Stk. 4. Reglerne i § 352, stk. 2-4, gælder tilsvarende.

§ 296. Medmindre andet er aftalt, betales gængs fragt på leveringstidspunktet. Fragten kan kræves betalt, når godset modtages.

Stk. 2. For gods, der ikke er i behold ved transportens slutning, kan fragt ikke kræves, medmindre godset er gået tabt som følge af dets egen beskaffenhed, mangler ved indpakningen eller fejl eller forsømmelse på afsenderens side eller transportøren har solgt det for ejerens regning eller har løst, uskadeliggjort eller tilintetgjort det i henhold til § 268.

Stk. 3. Forudbetalt fragt skal betales tilbage, hvis transportøren i medfør af stk. 2 ikke har krav på fragt.

Elektronisk transportdokument

§ 297. Med forbehold for de i dette kapitel anførte krav kan alt, hvad der skal anføres i eller på et transportdokument i henhold til dette kapitel, angives i et elektronisk transportdokument, forudsat at udstedelsen og den efterfølgende anvendelse af et elektronisk transportdokument sker med transportørens og afsenderens samtykke.

Stk. 2. Med forbehold for de i dette kapitel anførte krav har udstedelsen af den eksklusive kontrol med eller overdragelsen af et elektronisk transportdokument den samme retsvirkning som udstedelsen, besiddelsen eller overdragelsen af et transportdokument.

§ 298. Anvendelse af et negotiabelt elektronisk transportdokument skal ske i henhold til procedurer, der fastsætter

- 1) metoden for udstedelse og overdragelse af dette dokument til en efterfølgende ihændehaver,
- 2) en sikkerhed for, at dette dokument bevarer sin ægthed,
- 3) måden, hvorpå ihændehaveren kan godtgøre, at vedkommende er ihændehaveren, og

- 4) måden, hvorpå det bekræftes, at udlevering af godset til ihændehaveren er sket, eller at et elektronisk transportdokument ikke længere har nogen retsvirkning eller gyldighed i henhold til § 299, stk. 2, eller § 312, stk. 1, nr. 1, litra b, og nr. 2.

Stk. 2. Der skal være henvist til de i stk. 1 nævnte procedurer i transportoplysningerne, og disse procedurer skal være let tilgængelige.

§ 299. Hvis der er udstedt et negotiabelt transportdokument og transportøren og ihændehaveren aftaler at udskifte dette med et negotiabelt elektronisk transportdokument, skal

- 1) ihændehaveren udlevere det negotiable transportdokument eller, hvis der er udstedt mere end ét, samtlige negotiable transportdokumenter til transportøren,
- 2) transportøren udstede et negotiabelt elektronisk transportdokument til ihændehaveren indeholdende en erklæring om, at dette træder i stedet for det negotiable transportdokument, og
- 3) det negotiable transportdokument ophøre med at have retsvirkning eller gyldighed.

Stk. 2. Hvis der er udstedt et negotiabelt elektronisk transportdokument og transportøren og ihændehaveren aftaler at udskifte dette med et negotiabelt transportdokument, skal

- 1) transportøren i stedet for det elektroniske transportdokument udstede et negotiabelt transportdokument til ihændehaveren indeholdende en erklæring om, at dette træder i stedet for det negotiable elektroniske transportdokument, og
- 2) det negotiable elektroniske transportdokument ophøre med at have retsvirkning eller gyldighed.

Transportdokument og elektronisk transportdokument

§ 300. Medmindre afsenderen og transportøren har aftalt ikke at benytte et transportdokument eller et elektronisk transportdokument, eller hvis det følger sædvane eller branchepraksis, at et sådant ikke benyttes, har afsenderen eller, hvis denne samtykker, den kontraktbestemte afsender, når godset udleveres til transport hos transportøren eller den udførende part, ret til efter afsenderens valg at få udstedt

- 1) et ikkenegotiabelt transportdokument eller med forbehold for § 297, stk. 1, et ikkenegotiabelt elektronisk transportdokument eller
- 2) et egnet negotiabelt transportdokument eller med forbehold for § 297, stk. 1, et negotiabelt elektronisk transportdokument, medmindre afsenderen og transportøren har aftalt ikke at benytte et negotiabelt transportdokument eller et negotiabelt elektronisk transportdokument, eller hvis det følger af sædvane eller branchepraksis, at et sådant ikke benyttes.

§ 301. Transportoplysninger i et transportdokument eller et elektronisk transportdokument som nævnt i § 300 skal indeholde følgende oplysninger fra afsenderen:

- 1) En beskrivelse af godset, som er passende i forhold til den aktuelle transport,
- 2) nødvendig mærkning til identificering af godset,
- 3) antal kolli eller enheder eller godsets mængde og
- 4) godsets vægt, hvis afsenderen har oplyst herom.

Stk. 2. De i stk. 1, nr. 2-4, nævnte oplysninger skal foreligge skriftligt. Hvis afsender og modtager af de skriftlige oplysninger samtykker heri, kan skriftlighedskravet opfyldes ved elektronisk kommunikation.

Stk. 3. Transportoplysninger i et transportdokument eller et elektronisk transportdokument som nævnt i § 300 skal også indeholde

- 1) en erklæring om godsets synlige tilstand, jf. stk. 5, på det tidspunkt, hvor transportøren eller en udførende part modtager det til transport,
- 2) transportørens navn og adresse,
- 3) datoen, hvor transportøren eller en udførende part modtog godset, da godset blev lastet om bord på skibet, eller da transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument blev udstedt, og
- 4) hvis transportdokumentet er negotiabelt, antallet af originaleksemplarer af det negotiable transportdokument, hvis der er udstedt mere end et originaleksemplar.

Stk. 4. Transportoplysninger i et transportdokument eller et elektronisk transportdokument som nævnt i § 300 skal yderligere indeholde

- 1) modtagerens navn og adresse, hvis afsenderen har oplyst herom,
- 2) skibets navn, hvis det er angivet i transportaftalen,
- 3) modtagelsesstedet og udleveringsstedet, hvis transportøren har kendskab hertil, og
- 4) lastehavn og lossehavn, hvis denne er angivet i transportaftalen.

Stk. 5. Ved godsets synlige tilstand, jf. stk. 3, nr. 1, forstås godsets tilstand baseret på

- 1) en rimelig ekstern besigtigelse af godset i emballeret stand på det tidspunkt, hvor afsenderen leverer det til transportøren eller en udførende part, og
- 2) enhver yderligere besigtigelse, som transportøren eller en udførende part faktisk gennemfører, før der udstedes et transportdokument eller et elektronisk transportdokument.

§ 302. Hvis en transportør er angivet ved navn i transportoplysningerne, har øvrige oplysninger om transportørens identitet, som måtte være i strid med denne angivelse i transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument, ikke retsvirkning.

Stk. 2. Hvis der ikke ud fra transportoplysningerne kan identificeres en transportør, som det kræves i henhold til § 301, stk. 3, nr. 2, men transportoplysningerne angiver, at godset er lastet om bord på et navngivet skib, antages skibets registrerede ejer at være transportøren, medmindre vedkommende godtgør, at skibet var bareboatbefragtet på transporttidspunktet og transportøren kan identificere bareboatbefragteren og oplyse dennes adresse, i hvilket tilfælde bareboatbefragteren antages at være transportøren. Alternativt kan den registrerede ejer godtgøre, at denne ikke er transportøren ved at identificere transportøren og oplyse dennes adresse. Bareboatbefragteren kan på samme måde godtgøre, at denne ikke er transportøren.

Stk. 3. Intet i denne bestemmelse er til hinder for, at den berettigede godtgør, at en anden end den, der er angivet i

transportoplysningerne eller identificeret i overensstemmelse med stk. 2, er transportøren.

§ 303. Et transportdokument skal underskrives af transportøren eller den, der handler på vegne af transportøren.

Stk. 2. Et elektronisk transportdokument skal påføres elektronisk signatur af transportøren eller den, der handler på vegne af transportøren. Den elektroniske signatur skal identificere den, som underskriver i henhold til et elektronisk transportdokument, og skal gengive transportørens autorisation af det elektroniske transportdokument.

§ 304. Hvis en eller flere af transportoplysningerne som nævnt i § 301, stk. 1-3, mangler eller ikke er korrekte, berører det ikke i sig selv transportdokumentets eller det elektroniske transportdokuments retlige karakter eller gyldighed.

Stk. 2. Hvis transportoplysningerne indeholder en dato uden at angive dens betydning, anses datoen at være, da

- 1) alt gods, som er angivet i transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument, blev lastet om bord på skibet, hvis transportoplysningerne angiver, at godset er lastet om bord på et skib, eller
- 2) transportøren eller en udførende part modtog godset, hvis transportoplysningerne ikke angiver, at godset er lastet om bord på et skib.

Stk. 3. Hvis transportoplysningerne ikke angiver godsets synlige tilstand på det tidspunkt, hvor transportøren eller den udførende part modtog det, anses transportoplysningerne for at angive, at godsets synlige tilstand var god på tidspunktet, hvor transportøren eller en udførende part modtog dette.

§ 305. Transportøren skal tage forbehold for de i § 301, stk. 1, nævnte oplysninger, hvis denne ikke påtager sig ansvar for rigtigheden af afsenderens oplysninger, hvis

- 1) transportøren ved, at væsentlige oplysninger i transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument er urigtige eller vildledende, eller
- 2) transportøren har rimelig grund til at antage, at væsentlige oplysninger i transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument er urigtige eller vildledende.

Stk. 2. Transportøren kan, uden at dette berører stk. 1, tage forbehold for de i § 301, stk. 1, nævnte oplysninger under de omstændigheder og på den måde, som er angivet i stk. 3 og 4, hvis denne ikke påtager sig ansvaret for rigtigheden af afsenderens oplysninger.

Stk. 3. Hvis godset ikke udleveres til transportøren eller en udførende part i en lukket container eller et lukket køretøj, eller hvis det udleveres i en lukket container eller et lukket køretøj og transportøren eller en udførende part faktisk besigtiger det, kan transportøren tage forbehold for de i § 301, stk. 1, nævnte oplysninger, hvis

- 1) transportøren ikke på en fysisk gennemførlig eller kommercielt fornuftig måde har kunnet kontrollere afsenderens oplysninger, i hvilket tilfælde transportøren kan oplyse, hvilke oplysninger det ikke har været muligt at kontrollere, eller

- 2) transportøren har rimelig grund til at tro, at afsenderens oplysninger er urigtige, i hvilket tilfælde transportøren kan tilføje en anmærkning om, hvad der med rimelighed må anses for værende rigtige oplysninger.

Stk. 4. Hvis godset udleveres til transportøren eller en udførende part i en lukket container eller et lukket køretøj, kan transportøren tage forbehold for de i § 301, stk. 1, nr. 1-3, nævnte oplysninger, hvis

- 1) godset i containeren eller køretøjet ikke faktisk er besigtiget af transportøren eller den udførende part og
- 2) hverken transportøren eller den udførende part på anden måde har kendskab til indholdet, før transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument udstedes.

Stk. 5. Transportøren kan ligeledes, hvis godset udleveres i en lukket container eller et lukket køretøj til transportøren eller den udførende part, tage forbehold for de i § 301, stk. 1, nr. 4, nævnte oplysninger, hvis

- 1) hverken transportøren eller den udførende part har vejret containeren eller køretøjet og afsenderen og transportøren ikke forud for forsendelsen er blevet enige om, at containeren eller køretøjet skulle vejes og vægten opgives i transportoplysningerne, eller
- 2) det ikke på en fysisk gennemførlig eller kommercielt fornuftig måde var muligt at kontrollere containerens eller køretøjets vægt.

Stk. 6. Et forbehold nævnt i stk. 5 skal foreligge skriftligt. Hvis afsender og modtager af det skriftlige forbehold samtykker heri, kan skriftlighedskravet opfyldes ved elektronisk kommunikation.

§ 306. I den udstrækning der ikke er taget forbehold i henhold til § 305 for transportoplysninger, gælder følgende:

- 1) Et transportdokument eller et elektronisk transportdokument er bevis for, at transportøren har modtaget godset som beskrevet i transportoplysningerne, medmindre modbevis føres.
- 2) Modbevis i henhold til nr. 1 er ikke tilladt i forhold til transportoplysninger, som er angivet i et
  - a) negotiabelt transportdokument eller et negotiabelt elektronisk transportdokument, der er overdraget til en tredjepart i god tro, eller
  - b) enkeltdokument, der er overdraget til en modtager i god tro.
- 3) Transportøren er afskåret fra at føre modbevis i henhold til nr. 1 over for en modtager, der i god tro har handlet i tillid til en eller flere af følgende oplysninger, som er indeholdt i et ikkenegotiabelt transportdokument eller et ikkenegotiabelt elektronisk transportdokument:
  - a) Transportoplysninger angivet i § 301, stk. 1, når sådanne data er givet af transportøren,
  - b) angivelse af antallet af containere, type og identifikationsnummer, men dog ikke identifikationsnummer for forsegling af containerne, og
  - c) transportoplysninger som angivet i § 301, stk. 3.

§ 307. Påføres en tredjemand tab ved at indløse et transportdokument eller et elektronisk transportdokument i tillid

til, at oplysningerne i dokumentet er rigtige, er transportøren ansvarlig, hvis denne har eller burde have indset, at transportoplysningerne var vildledende for tredjemand. Ret til ansvarsbegrænsning efter dette kapitel falder bort, hvis transportøren ikke har gjort det, der var muligt, for at hindre, at tab opstod på grund af de vildledende oplysninger.

Stk. 2. Svarer godset ikke til oplysningerne i transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument, er transportøren på modtagerens forlangende forpligtet til at oplyse, om afsenderen har udstedt en erklæring om at holde transportøren skadesløs for urigtige eller ufuldstændige oplysninger (indemnitetserklæring). Transportøren er i så fald forpligtet til at gøre modtageren bekendt med indholdet af en sådan erklæring.

Udlevering af godset

§ 308. Når godset er ankommet til bestemmelsesstedet, skal den, der kræver godset udleveret i henhold til transportaftalen, tage imod godset på det tidspunkt eller i det tidsrum og på det sted, som fremgår af transportaftalen, eller i mangel af en sådan aftale på det tidspunkt og sted, hvor udlevering med rimelighed kan forventes i henhold til de aftalte vilkår, handelsbrug eller anden sædvane i den pågældende fart og omstændighederne ved transporten.

§ 309. Modtageren skal på anmodning fra transportøren eller den udførende part, der udleverer godset, bekræfte på den for udleveringsstedet sædvanlige måde, at godset er modtaget fra transportøren eller den udførende part. Transportøren kan nægte at udlevere godset, hvis modtageren ikke vil bekræfte, at godset er modtaget. Bekræftelse på, at godset er modtaget, skal foreligge skriftligt. Hvis bekræftelsens afsender og modtager begge samtykker heri, kan skriftlighedskravet opfyldes ved elektronisk kommunikation.

§ 310. Når der hverken er udstedt et negotiabelt transportdokument eller et negotiabelt elektronisk transportdokument, skal følgende fremgangsmåde anvendes:

- 1) Transportøren skal udlevere godset til modtageren på det i § 308 nævnte tidspunkt og sted. Transportøren kan nægte udlevering, hvis den, der hævder at være modtager, ikke på transportørens anmodning legitimerer sig behørigt som modtager.
- 2) Rådighedshaver skal, hvis modtagerens navn og adresse ikke er angivet i transportoplysningerne, før eller ved godsets ankomst til udleveringsstedet underrette transportøren om modtagerens navn og adresse.
- 3) Transportøren kan med forbehold for § 315, stk. 1, underrette rådighedshaver herom og anmode om dennes instruks vedrørende godsets udlevering, hvis godset ikke kan udleveres, fordi
  - a) modtageren efter at have modtaget meddelelse om godsets ankomst ikke på det tidspunkt eller inden for det i § 308 nævnte tidsrum kræver godset udleveret fra transportøren efter dets ankomst til udleveringsstedet,
  - b) transportøren nægter at udlevere godset, fordi den, der hævder at være modtager, ikke legitimerer sig behørigt som modtager, eller

- c) transportøren efter at have gjort sig rimelige anstrengelser ikke kan komme i forbindelse med modtageren for at få leveringsinstrukser.
- 4) Hvis transportøren efter at have gjort sig rimelige anstrengelser som angivet i nr. 3 ikke kan komme i forbindelse med rådighedshaver, kan transportøren underrette afsenderen herom og anmode om dennes instruks vedrørende godsets udlevering. Hvis transportøren efter at have gjort sig rimelige anstrengelser ikke kan komme i forbindelse med afsenderen, kan transportøren underrette den kontraktbestemte afsender herom og anmode om dennes instruks vedrørende godsets udlevering.
- 5) Den transportør, der udleverer godset efter at have opnået instruks i henhold til nr. 3 eller 4 fra rådighedshaver, afsender eller den kontraktbestemte afsender, er frigjort for sine forpligtelser til at udlevere godset i henhold til transportaftalen.

§ 311. Når der er udstedt et enkeltokument, skal følgende fremgangsmåde anvendes:

- 1) Transportøren skal udlevere godset til modtageren på det i § 308 nævnte tidspunkt og sted, hvis modtageren på transportørens anmodning legitimerer sig og overgiver enkeltokumentet til transportøren. Transportøren kan nægte udlevering, hvis den, der hævder at være modtager, ikke på transportørens anmodning legitimerer sig behørigt som modtager. Transportøren skal nægte udlevering, hvis den, der hævder at være modtager, ikke overgiver enkeltokumentet. Hvis der er udstedt mere end ét originaleksemplar af enkeltokumentet, er det tilstrækkeligt med overgivelse af ét eksemplar, hvorefter de øvrige eksemplarer ikke længere har retsvirkning eller gyldighed.
- 2) Transportøren kan med forbehold for § 315, stk. 1, underrette afsenderen herom og anmode om dennes instruks vedrørende godsets udlevering, hvis godset ikke kan udleveres, fordi
  - a) modtageren efter at have modtaget meddelelse om godsets ankomst ikke på det tidspunkt eller inden for den i § 308 nævnte periode kræver godset udleveret fra transportøren efter dets ankomst til udleveringsstedet,
  - b) transportøren nægter at udlevere godset, fordi den, der hævder at være modtager, ikke legitimerer sig behørigt som modtager eller ikke overgiver enkeltokumentet, eller
  - c) transportøren efter at have gjort sig rimelige anstrengelser ikke kan komme i forbindelse med modtageren for at få leveringsinstrukser.
- 3) Hvis transportøren efter at have gjort sig rimelige anstrengelser som angivet i nr. 2 ikke kan komme i forbindelse med afsenderen, kan transportøren underrette den kontraktbestemte afsender herom og anmode om dennes instruks vedrørende godsets udlevering.
- 4) Den transportør, der udleverer godset efter at have opnået instruks i henhold til nr. 2 eller 3 fra afsenderen eller den kontraktbestemte afsender, er frigjort for sine

forpligtelser til at udlevere godset i henhold til transportaftalen, uanset om enkeltokumentet er overgivet til transportøren.

§ 312. Når der er udstedt et negotiabelt transportdokument eller et negotiabelt elektronisk transportdokument, skal følgende fremgangsmåde anvendes:

- 1) Ihændeoveren af det negotiable transportdokument eller det negotiable elektroniske transportdokument er berettiget til efter godsets ankomst til udleveringsstedet at kræve det udleveret fra transportøren, der skal udlevere godset på det i § 308 nævnte tidspunkt og sted til ihændeoveren
  - a) mod overgivelse af det negotiable transportdokument og, hvis ihændeoveren er en af de i § 251, nr. 10, litra a, nævnte, når ihændeoveren legitimerer sig behørigt, eller
  - b) når ihændeoveren i henhold til de i § 298, stk. 1, nævnte procedurer har godtgjort, at denne er ihændeover af det negotiable elektroniske transportdokument.
- 2) Hvis der er udstedt mere end ét originaleksemplar af det negotiable transportdokument og antallet af originaleksemplarer er angivet i dokumentet, vil overgivelse af ét eksemplar være tilstrækkeligt, hvorefter de øvrige eksemplarer ikke længere har retsvirkning eller gyldighed. Hvis der er anvendt et negotiabelt elektronisk transportdokument, ophører dette med at have retsvirkning eller gyldighed i henhold til de i § 298, stk. 1, krævede procedurer ved godsets udlevering til ihændeoveren.

Stk. 2. Transportøren skal nægte at udlevere godset, hvis kravene i stk. 1, nr. 1, ikke opfyldes. Angiver det negotiable transportdokument eller det negotiable elektroniske transportdokument imidlertid udtrykkeligt, at godset kan udleveres uden overgivelse af transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument, kan transportøren med forbehold for § 315, stk. 1, underrette afsenderen herom og anmode om dennes instruks vedrørende godsets udlevering, hvis godset ikke kan udleveres, fordi

- 1) ihændeoveren efter at have modtaget meddelelse om godsets ankomst ikke på det tidspunkt eller inden for den i § 308 nævnte periode kræver godset udleveret efter dets ankomst til udleveringsstedet fra transportøren,
- 2) transportøren nægter at udlevere godset, fordi den, der hævder at være ihændeover, ikke legitimerer sig behørigt som værende en af de i § 251, nr. 10, litra a, nævnte, eller
- 3) transportøren efter at have gjort sig rimelige anstrengelser ikke kan komme i forbindelse med ihændeoveren for at få udleveringsinstrukser.

Stk. 3. Hvis transportøren efter at have gjort sig rimelige anstrengelser som angivet i stk. 2 ikke kan komme i forbindelse med afsenderen, kan transportøren underrette den kontraktbestemte afsender herom og anmode om dennes instruks vedrørende godsets udlevering.

Stk. 4. Den transportør, der i henhold til stk. 2, 2. led, udleverer godset efter instruks fra afsenderen eller den kon-

traktbestemte afsender, er frigjort fra sine forpligtelser til at udlevere godset i henhold til transportaftalen, uanset om det negotiable transportdokument er overgivet til transportøren eller den, der kræver levering i henhold til et negotiable elektronisk transportdokument i henhold til de i § 298, stk. 1, nævnte procedurer, har godtgjort, at denne er ihændehaveren.

Stk. 5. Den, der i henhold til stk. 2, 2. led, giver instruks om udlevering af godset, skal holde transportøren skadesløs for tab, der er opstået, som følge af at denne holdes erstatningsansvarlig over for ihændehaveren i henhold til stk. 7. Transportøren kan nægte at følge disse instrukser, hvis den, der giver instruks, ikke stiller en passende sikkerhed, som med rimelighed kan kræves af transportøren.

Stk. 6. Den, som bliver ihændehaver af et negotiable transportdokument, efter at transportøren har udleveret godset efter stk. 4, får rettigheder mod transportøren efter transportaftalen med undtagelse af retten til at kræve godset udleveret, hvis grundlaget for ihændehavelsen er en kontrakt eller anden aftale indgået før udleveringen.

Stk. 7. Uanset stk. 4 og 6 får en ihændehaver, som er blevet ihændehaver, efter at godset er udleveret, og som hverken havde kendskab til eller kunne have kendskab til en sådan udlevering på det tidspunkt, hvor denne blev ihændehaver, de rettigheder, der følger af det negotiable transportdokument eller det negotiable elektroniske transportdokument. Er godsets forventede ankomsttidspunkt angivet i transportoplysningerne, eller er det heri angivet, hvordan oplysninger om, hvorvidt godset er udleveret, kan fremskaffes, er der en formodning for, at ihændehaveren, da denne blev ihændehaver, havde kendskab til eller burde have kendskab til godsets udlevering.

§ 313. Melder der sig flere modtagere, der legitimerer sig ved forskellige originaleksemplarer af transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument, skal transportøren oplægge godset under sikker forvaring i henhold til § 315, stk. 2-5, for rette vedkommendes regning. Underretning herom skal uden ophold gives dem, der har meldt sig.

§ 314. Om mortifikation af et bortkommet transportdokument gælder lov om mortifikation af værdipapirer. Godset kan kræves udleveret mod sikkerhedsstillelse for krav, som indehaveren af det bortkomne transportdokument måtte gøre gældende mod transportøren, når offentlig indkaldelse har fundet sted eller efter særlig kendelse af retten.

§ 315. Gods, der er ankommet til bestemmelsesstedet, anses for ikke at kunne udleveres, når

- 1) modtageren ikke accepterer udlevering af godset i henhold til §§ 308-312 og 316 på det i § 308 nævnte tidspunkt og sted,
- 2) rådighedshaveren, ihændehaveren, afsenderen eller den kontraktbestemte afsender ikke kan findes eller undlader at give transportøren de nødvendige instrukser i henhold til §§ 310-312,
- 3) transportøren kan eller skal nægte at udlevere godset i henhold til §§ 309-312,

- 4) loven eller reglerne på det sted, hvor udlevering skal ske, ikke tillader, at transportøren udleverer godset til modtageren, eller
- 5) godset af andre grunde ikke kan udleveres af transportøren.

Stk. 2. Med forbehold for andre rettigheder, som transportøren måtte have over for afsenderen, rådighedshaveren eller modtageren, når godset ikke har kunnet udleveres, kan transportøren for regning og risiko af den, der er berettiget til godset, træffe forholdsregler vedrørende godset, som omstændighederne med rimelighed kræver, herunder

- 1) opbevare godset på et passende sted,
- 2) pakke godset ud, hvis det er pakket i container eller på køretøj, eller træffe andre forholdsregler vedrørende godset, herunder flytte godset, og
- 3) foranledige godset solgt eller destrueret i overensstemmelse med praksis eller i henhold til loven eller reglerne på det sted, hvor godset befinder sig på det pågældende tidspunkt.

Stk. 3. Transportøren kan kun træffe de i stk. 2 nævnte forholdsregler, hvis der forinden med rimeligt varsel er givet meddelelse om de forholdsregler, der påtænkes truffet, til den, der i transportoplysningerne eventuelt er angivet som den, der skal underrettes om godsets ankomst til bestemmelsesstedet, og til en i nævnte rækkefølge, hvis vedkommende er kendt af transportøren, det kan være modtageren, rådighedshaveren eller afsenderen. Transportørens meddelelse skal foreligge skriftligt. Hvis meddelelsens afsender og modtager begge samtykker heri, kan skriftlighedskravet opfyldes ved elektronisk kommunikation.

Stk. 4. Transportøren skal, hvis godset sælges i henhold til stk. 2, nr. 3, tilbageholde salgssummen med fradrag for eventuelle omkostninger, som denne har afholdt, og eventuelle andre tilgodehavender opstået i forbindelse med transport af godset til fordel for den, der er berettiget til godset.

Stk. 5. Transportøren er ikke ansvarlig for tab af eller skade på godset, som er opstået i den periode, hvor godset i henhold til denne bestemmelse ikke kan udleveres, medmindre den berettigede kan bevise, at sådant tab eller skade er opstået, fordi transportøren har undladt at træffe forholdsregler, der efter omstændighederne ville være rimelige for at beskytte godset, og at transportøren vidste eller burde have vidst, at tab af eller skade på godset ville opstå som følge af en sådan undladelse.

§ 316. Dette kapitel påvirker ikke transportørens eller den udførende parts ret til i henhold til transportaftalen eller efter gældende ret at tilbageholde godset til sikkerhed for udestående krav.

§ 317. Udleveres godset til modtageren uden betaling af krav mod afsenderen, som modtageren skulle have betalt, forbliver afsenderen ansvarlig, medmindre udleveringen medfører tab for afsenderen og transportøren måtte have indset dette.

Stk. 2. Transportøren er ikke forpligtet til at sælge oplagt gods for at få dækket fordringer mod afsenderen, som modtageren skulle have betalt. Finder salg sted, uden at fordrin-

gerne dækkes, er afsenderen ansvarlig for de udækkede fordringer.

Rådighedshavers rettigheder

§ 318. Råderetten kan kun udøves af rådighedshaveren og er begrænset til retten til at

- 1) give eller ændre instruktioner vedrørende godset, som ikke udgør en ændring af transportaftalen,
- 2) få godset udleveret i en planlagt anløbshavn eller ved en indlandstransport på et hvilket som helst sted langs transportruten og
- 3) erstatte modtageren med en anden person, herunder rådighedshaveren.

Stk. 2. Råderetten eksisterer under hele transportørens ansvarsperiode som angivet i § 273 og ophører ved periodens udløb.

§ 319. Med undtagelse af de i stk. 2-4 nævnte tilfælde

- 1) er afsenderen rådighedshaver, medmindre afsenderen ved transportaftalens indgåelse udpeger modtageren, den kontraktbestemte afsender eller en anden som værende rådighedshaver,
- 2) kan rådighedshaveren overdrage råderetten til en anden person, så overdragelsen får virkning over for transportøren, når den, som overdrager råderetten, underretter transportøren om overdragelsen, hvorefter den, som råderetten overdrages til, bliver ny rådighedshaver, og
- 3) skal rådighedshaveren legitimere sig på behørig vis ved udøvelse af råderetten.

Stk. 2. Når der er udstedt et enkeltdokument,

- 1) er afsenderen rådighedshaver og kan overdrage råderetten til den i enkeltdokumentet nævnte modtager ved at overlevere dokumentet til denne uden påtegning, og hvis der er udstedt mere end ét originaleksemplar af dokumentet, skal alle originaleksemplarerne overleveres, for at overdragelse af råderetten effektueres, og
- 2) skal rådighedshaveren for at udøve sin råderet fremvise dokumentet og legitimere sig på behørig vis, og hvis der er udstedt mere end ét originaleksemplar af dokumentet, skal alle originaleksemplarer fremvises, og hvis dette ikke sker, kan råderetten ikke udøves.

Stk. 3. Når der er udstedt et negotiabelt transportdokument,

- 1) er ihændehaveren rådighedshaver, og hvis der er udstedt mere end ét originaleksemplar af det negotiable transportdokument, er rådighedshaveren den ihændehaver, der har alle originalerne,
- 2) kan ihændehaveren overdrage råderetten ved at overlevere det negotiable transportdokument til en anden person i overensstemmelse med § 320 e, og hvis der er udstedt mere end ét originaleksemplar af dokumentet, skal alle originaleksemplarerne overleveres til den pågældende person for at effektuere en overdragelse af råderetten, og
- 3) skal ihændehaveren for at udøve råderetten fremvise det negotiable transportdokument til transportøren, og hvis ihændehaveren er en af de i § 251, nr. 10, litra a, nævnte personer, skal ihændehaveren legitimere sig på

behørig vis, og hvis der er udstedt mere end ét originaleksemplar af dokumentet, skal alle originaleksemplarerne fremvises, og hvis dette ikke sker, kan råderetten ikke udøves.

Stk. 4. Når der er udstedt et negotiabelt elektronisk transportdokument,

- 1) er ihændehaveren rådighedshaver,
- 2) kan ihændehaveren overdrage råderetten til en anden ved at overføre det negotiable elektroniske transportdokument i overensstemmelse med de i § 298, stk. 1, nævnte procedurer og
- 3) skal ihændehaveren for at kunne udøve råderetten godtgøre, at denne er ihændehaver i henhold til de i § 298, stk. 1, nævnte procedurer.

Stk. 5. Den, der i henhold til stk. 1, nr. 2, overdrager råderetten, skal underrette transportøren skriftligt. Hvis underretningens afsender og modtager begge samtykker heri, kan skriftlighedskravet opfyldes ved elektronisk kommunikation.

§ 320. Transportøren skal med forbehold for stk. 2 og 3 udføre de i § 318 nævnte instrukser, hvis

- 1) den, der giver instrukserne, er berettiget til at udøve råderetten,
- 2) instrukserne på rimelig vis kan udføres i overensstemmelse med deres vilkår på det tidspunkt, hvor transportøren modtager dem, og
- 3) instrukserne ikke griber forstyrrende ind i transportørens sædvanlige drift, herunder dennes udleveringspraksis.

Stk. 2. Rådighedshaveren skal i alle tilfælde erstatte transportøren de rimelige tillægsudgifter, som denne måtte have afholdt, og skal holde transportøren skadesløs for tab eller skade, der følger af, at transportøren med rimelig omhu har udført enhver instruks meddelt i henhold til denne bestemmelse, herunder det erstatningsansvar, som transportøren måtte blive pålagt som følge af tab eller skade på andet gods, der transporteres.

Stk. 3. Transportøren kan kræve, at rådighedshaveren stiller sikkerhed til dækning af tillægsudgifter, tab eller skade, som transportøren med rimelighed kan forvente vil opstå i forbindelse med udførelse af instrukser i henhold til denne bestemmelse. Transportøren kan nægte at udføre instrukserne, hvis rådighedshaveren ikke stiller sådan sikkerhed.

Stk. 4. Transportørens ansvar for tab af, skade på eller forsinket udlevering af godset, som skyldes dennes undladelse af at efterleve rådighedshaverens instrukser i strid med transportørens forpligtelser i henhold til stk. 1, reguleres af §§ 274-281, og størrelsen af den erstatning, som transportøren skal betale, reguleres af §§ 282-284.

§ 320 a. Gods, der udleveres i henhold til en instruks givet i overensstemmelse med § 320, stk. 1, anses for at være udleveret på bestemmelsesstedet, og §§ 308-317 om udlevering finder anvendelse på sådant gods.

§ 320 b. Rådighedshaveren er den eneste, der kan indgå aftale med transportøren om andre ændringer i transportaftalen end de i § 318, stk. 1, nr. 2 og 3, nævnte.

Stk. 2. Ændringer i transportaftalen, herunder de i § 318, stk. 1, nr. 2 og 3, nævnte, skal påføres et negotiabelt transportdokument eller et enkelt dokument, indarbejdes i et negotiabelt elektronisk transportdokument, på rådighedshaverens anmodning påføres et ikkenegotiabelt transportdokument eller indarbejdes i et ikkenegotiabelt elektronisk transportdokument. Ændringer, som påføres eller indarbejdes, skal signeres eller påføres elektronisk signatur i overensstemmelse med § 303.

§ 320 c. Rådighedshaveren skal på transportørens eller den udførende parts anmodning i rimelig tid tilvejebringe oplysninger, instrukser eller dokumenter om godset, som ikke allerede er tilvejebragt af afsenderen eller på anden rimelig måde er tilgængelige for transportøren, og som med rimelighed er nødvendige, for at transportøren kan opfylde sine forpligtelser i henhold til transportaftalen.

Stk. 2. Hvis transportøren efter en rimelig indsats ikke kan komme i forbindelse med rådighedshaveren, eller hvis rådighedshaveren ikke kan tilvejebringe tilstrækkelige oplysninger, instrukser eller dokumenter til transportøren, skal de tilvejebringes af afsenderen. Hvis transportøren efter en rimelig indsats ikke kan komme i forbindelse med afsenderen, skal den kontraktbestemte afsender tilvejebringe sådanne oplysninger, instrukser eller dokumenter.

§ 320 d. Transportaftalens parter kan aftale at fravige § 318, stk. 1, nr. 2 og 3, og stk. 2, og § 320. Parterne kan ligeledes aftale at indskrænke eller udelukke adgangen til at overdrage råderetten som nævnt i § 319, stk. 1, nr. 2.

Overdragelse af rettigheder samt fragt og andre krav

§ 320 e. Ihændehaveren kan, når der er udstedt et negotiabelt transportdokument, overdrage de heri angivne rettigheder ved at overdrage dokumentet til en anden

- 1) med behørig påtegning enten til vedkommende modtager eller in blanco, hvis det er et ordredokument, eller
- 2) uden påtegning, hvis det er et
  - a) ihændehaverdokument eller et dokument påtegnet in blanco eller
  - b) dokument udstedt til en navngiven persons ordre og overdragelsen sker mellem den første ihændehaver og den, som er angivet ved navn i dokumentet.

Stk. 2. Ihændehaveren kan, når der er udstedt et negotiabelt elektronisk transportdokument, overdrage de heri angivne rettigheder, uanset om dokumentet er udstedt til ordre eller til en navngiven persons ordre, ved at overdrage det elektroniske transportdokument i overensstemmelse med de i § 298, stk. 1, nævnte procedurer.

§ 320 f. Med forbehold for § 320 c er en ihændehaver, som ikke er afsender, og som ikke udøver rettigheder i henhold til transportaftalen, ikke ansvarlig i henhold til transportaftalen blot ved at være ihændehaver.

Stk. 2. En ihændehaver, som ikke er afsender, og som udøver enhver rettighed i henhold til transportaftalen, ifalder ethvert ansvar, som er pålagt denne i medfør af transportaftalen, i det omfang forpligtelser, som er pålagt denne, er in-

korporeret i eller kan udledes af det negotiable transportdokument eller det negotiable elektroniske transportdokument.

Stk. 3. For så vidt angår stk. 1 og 2, udøver en ihændehaver, som ikke er afsender, ikke rettigheder i henhold til transportaftalen, blot ved at denne

- 1) indgår aftale med transportøren i henhold til § 299 om at udskifte et negotiabelt transportdokument med et negotiabelt elektronisk transportdokument eller om at udskifte et negotiabelt elektronisk transportdokument med et negotiabelt transportdokument eller
- 2) overdrager sine rettigheder i henhold til § 320 e.

§ 320 g. Er godset udleveret på anden måde end i henhold til et negotiabelt transportdokument eller et negotiabelt elektronisk transportdokument, er modtageren kun ansvarlig for betaling af fragt og andre krav i medfør af transportaftalen, når denne har fået varsel om kravene ved udleveringen eller vidste eller burde have vidst, at transportøren ikke havde fået betaling.

§ 320 h. Hvis transportoplysningerne indeholder udtrykket forudbetalt fragt (freight prepaid) eller tilsvarende, kan transportøren ikke over for ihændehaveren eller modtageren gøre gældende, at fragten ikke er betalt. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse, hvis ihændehaveren eller modtageren også er afsenderen.

Domstole og voldgift

§ 320 i. Medmindre andet følger af lov om Bruxelles I-forordningen m.v. eller lov om EF-domskonventionen m.v. eller af bekendtgørelser udstedt i medfør af disse love, finder stk. 2-12 anvendelse på søgsmål efter dette kapitel.

Stk. 2. Sager om transport af gods kan, medmindre andet følger af stk. 3-6 og 12, efter sagsøgers valg kun anlægges ved en kompetent domstol på det sted, hvor

- 1) sagsøgte har hjemsted,
- 2) modtagelses- eller udleveringsstedet i henhold til transportaftalen ligger eller
- 3) godset oprindeligt blev lastet på eller endeligt blev lossat fra skib.

Stk. 3. Sag mod transportøren kan ud over de i stk. 2 nævnte steder anlægges ved en i transportaftalen angivet kompetent domstol.

Stk. 4. En afsender kan kun anlægge sag mod den maritime udførende part ved en kompetent domstol på det sted, hvor

- 1) den maritime udførende part har hjemsted eller
- 2) havnen, hvor den maritime udførende part modtog, udleverede eller udførte sine arbejdsopgaver i tilknytning til godset, er beliggende.

Stk. 5. Sager mellem transportøren og maritime udførende parter eller mellem de sidstnævnte indbyrdes kan dog anlægges ved andre kompetente domstole end de i stk. 2 nævnte.

Stk. 6. Medmindre der er indgået en eksklusiv værnetingsaftale, der er bindende i henhold til stk. 7, 8 eller 11, kan sagen, hvis der anlægges en enkelt sag mod såvel transportøren som den maritime udførende part på baggrund af en enkelt hændelse, kun anlægges ved en domstol, hvor sagen i

henhold til både stk. 2 og 4 kan anlægges. Hvis der ikke findes en sådan domstol, kan sagen anlægges ved den domstol, der i henhold til stk. 4, nr. 2, er kompetent.

Stk. 7. En mellem en volumenkontrakts parter indgået aftale om, at en eller flere kompetente domstole har eksklusiv kompetence til at behandle tvisten, er bindende, hvis værnetingsaftalen er indeholdt i en volumenkontrakt, der tydeligt angiver parternes navn og adresse og enten er individuelt forhandlet eller fremgår af en særligt fremhævet erklæring om, at der er indgået en værnetingsaftale, og angiver det sted i volumenkontrakten, hvoraf aftalen fremgår.

Stk. 8. Den, der ikke er part i en volumenkontrakt, er alene omfattet af det i stk. 7 aftalte værneting, hvis

- 1) domstolen er beliggende på et af de i stk. 2 nævnte steder,
- 2) værnetingsaftalen fremgår af transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument og
- 3) den pågældende i rimelig tid og på passende måde underrettes om stedet, hvor søgsmålet skal anlægges, og om, at værneting er eksklusivt.

Stk. 9. Hvis et transportdokument eller et elektronisk transportdokument er udfærdiget ifølge et certeparti, som indeholder bestemmelser om kompetent domstol eller værneting, uden at dokumentet udtrykkeligt angiver, at disse bestemmelser er bindende for indehaveren af dokumentet, kan transportøren ikke påberåbe sig bestemmelserne mod en indehaver af dokumentet, som har erhvervet det i god tro.

Stk. 10. Stk. 2-8 gælder ikke, hvis hverken det aftalte modtagelsessted eller det aftalte udleveringssted ligger i Danmark.

Stk. 11. Parterne kan uanset stk. 2-8, efter at en tvist er opstået, aftale, hvilken kompetent domstol der skal afgøre tvisten.

Stk. 12. Dette kapitel er ikke til hinder for, at der tages foreløbige retsskridt her i riget til sikring af krav, herunder arrest. Er der iværksat sådanne foreløbige retsskridt, kan en dansk domstol kun træffe afgørelse om sagens materielle forhold, hvor

- 1) kravene i denne bestemmelse er opfyldt eller
- 2) dette følger af en international konvention, som er gældende i Danmark.

§ 320 j. Parterne kan aftale, at sager om transport af gods i medfør af dette kapitel skal afgøres ved voldgift efter reglerne i denne bestemmelse.

Stk. 2. Voldgiftssagen kan, medmindre andet følger af stk. 3-5, 7 og 10, efter sagsøgers valg kun rejses i den stat, hvor

- 1) indklagede har hjemsted,
- 2) modtagelses- eller udleveringsstedet i henhold til transportaftalen ligger eller
- 3) godset oprindeligt blev lastet på eller endeligt blev lossat fra skib.

Stk. 3. Voldgiftssag mod transportøren kan ud over de i stk. 2 nævnte steder rejses på et i transportaftalen angivet sted.

Stk. 4. Har parterne i en volumenkontrakt aftalt et voldgiftssted, er dette bindende, hvis aftalen er indeholdt i volumenkontrakten og tydeligt angiver parternes navn og adres-

se og enten er individuelt forhandlet eller er en særligt fremhævet erklæring om, at der er indgået en voldgiftsaftale, og angiver det sted i volumenkontrakten, hvoraf voldgiftsaftalen fremgår.

Stk. 5. Den, der ikke er part i en volumenkontrakt med en voldgiftsaftale, er alene bundet af det i stk. 4 aftalte voldgiftssted, hvis

- 1) voldgiftsstedet er beliggende på et af de steder, der er angivet i stk. 2,
- 2) voldgiftsaftalen fremgår af transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument,
- 3) den, som voldgiftsaftalen har bindende virkning for, i rimelig tid og på passende måde underrettes om voldgiftsstedet og
- 4) den lov, der finder anvendelse på voldgiftsaftalen, tillader, at voldgiftsaftalen har bindende virkning for den.

Stk. 6. Stk. 1-5 gælder som en del af voldgiftsaftalen. Enhver bestemmelse i voldgiftsaftalen er ugyldig, i det omfang den er uforenelig med stk. 1-5.

Stk. 7. Med forbehold for stk. 8 er dette kapitel ikke til hinder for håndhævelsen af en voldgiftsaftale, der fremgår af en transportaftale i ikkelinjerfart, som dette kapitel gælder for enten i henhold til § 254 eller som følge af parternes frivillige inkorporering af konventionen i en transportaftale, der ellers ikke ville være omfattet af dette kapitel.

Stk. 8. En voldgiftsaftale i et transportdokument eller et elektronisk transportdokument, som i henhold til § 254 er underlagt dette kapitel, er uanset stk. 7 dog undergivet bestemmelserne i stk. 1-6, medmindre et sådant transportdokument eller et elektronisk transportdokument angiver parterne i og datoen for det certeparti eller den anden transportaftale, som i henhold til § 253 er undtaget fra dette kapitels anvendelsesområde og specifikt henviser til den klausul i certepartiet eller den anden transportaftale, der indeholder voldgiftsaftalens betingelser.

Stk. 9. Stk. 2-8 gælder ikke, hvis hverken det aftalte modtagelsessted eller det aftalte udleveringssted ligger i Danmark.

Stk. 10. Parterne kan uanset stk. 1-6 og § 320 i, efter at en tvist er opstået, aftale, hvilken voldgift der skal afgøre tvisten.

Stk. 11. Dette kapitel er ikke til hinder for, at der træffes foreløbige retsskridt her i riget til sikring af krav, herunder arrest.«

10. I § 322, *stk. 2*, ændres »aftale til skade for aflaster, rejsebefragter eller modtager. Det samme gælder bestemmelserne i § 501, stk. 1, nr. 6, og stk. 2, 1. pkt.« til: »aftale til skade for rejsebefragteren, for så vidt andet ikke følger af kapitel 13 i forhold til modtageren eller andre.«

11. § 322, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* Dette kapitel finder anvendelse, medmindre andet følger af kapitel 13 eller § 504.«

12. § 325 affattes således:

»§ 325. Når bortfragteren udsteder et transportdokument eller et elektronisk transportdokument, bliver bortfragteren ansvarlig som transportør, i det omfang det følger af kapitel 13.

Stk. 2. Bestemmelser i befragtningsaftalen, som ikke fremgår af transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument, kan ikke gøres gældende over for en tredje mand, medmindre der i transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument er henvist til sådanne bestemmelser.

Stk. 3. §§ 291, 301-304, 307, 309 og 310-314 gælder også for transportdokumenter eller elektroniske transportdokumenter som nævnt i stk. 1 og 2. Når det følger af § 254, at transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument er undergivet kapitel 13, bestemmes bortfragterens ansvar og rettigheder i forhold til tredje mand af bestemmelserne i §§ 257, 260, 267, 273-278, 280-284, 290 og 291, jf. § 255.«

13. I § 335, *stk. 3, 1. pkt.*, ændres »konnossementet« til: »transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument«.

14. I § 336, *stk. 3*, ændres »§ 263« til: »§ 267«.

15. I § 337, *stk. 2*, ændres »§§ 256-259« til: »§§ 263-265, 268, 289 og 292«.

16. § 338 affattes således:

»§ 338. Når godset er lastet, skal rejsebortfragteren eller skibsføreren eller den, rejsebortfragteren har bemyndiget hertil, hvis befragteren eller den, befragteren har bemyndiget hertil, forlanger det, udstede et transportdokument eller et elektronisk transportdokument, som angiver, at godset er lastet om bord, forudsat at de nødvendige dokumenter og oplysninger foreligger. Bestemmelserne om transportdokumenter og elektroniske transportdokumenter i kapitel 13 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Befragteren kan kræve særskilte transportdokumenter eller elektroniske transportdokumenter for de enkelte dele af godset, medmindre dette vil medføre væsentlige ulemper.

Stk. 3. Transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument ændrer ikke aftalen mellem rejsebortfragteren og rejsebefragteren. Udstedes et transportdokument eller et elektronisk transportdokument med andre vilkår end dem, der er fastsat i befragtningsaftalen, og medfører dette øget ansvar for rejsebortfragteren, skal rejsebefragteren holde rejsebortfragteren skadesløs.«

17. I § 339, *2. pkt.*, ændres »§§ 262, 266 og 267« til: »§§ 263, 264 og 271«.

18. § 345, *stk. 1*, affattes således:

»Modtageren bliver ansvarlig for fragt og andre krav efter §§ 320 f-320 h.«

19. I § 346, *stk. 3, 2. pkt.*, ændres »§ 272« til: »§ 315«.

20. § 347, *stk. 1*, affattes således:

»Rejsebortfragteren er ansvarlig efter reglerne i §§ 257, 260, 267, 272-275, 277-285 og 288 for tab, som følge af at gods går tabt, bliver beskadiget eller bliver forsinket, mens det er i den pågældendes varetægt. Reglen i § 276 gælder tilsvarende. Om modtagerens og andres ret til at påberåbe sig reglerne i kapitel 13 finder §§ 253 og 254 tilsvarende anvendelse.«

21. I § 351 ændres »§§ 275 og 276« til: »§ 274«.

22. Overskriften før § 362 affattes således:

»Volumenkontrakter«

23. I § 362, *stk. 1*, ændres »kvantumkontrakter« til: »volumenkontrakter«.

24. I § 367, *stk. 1*, ændres »stykgodstransport« til: »transport af gods helt eller delvis til søs«.

25. I § 370, *stk. 3, 2. pkt.*, ændres »konnossementet« til: »et transportdokument eller et elektronisk transportdokument«.

26. § 382 affattes således:

»§ 382. Tidsbortfragteren har pligt til at udstede et transportdokument eller et elektronisk transportdokument for lastet gods for den rejse, som skibet skal udføre, med de vilkår, der er sædvanlige i den pågældende fart. Bestemmelserne om transportdokumenter og elektroniske transportdokumenter i kapitel 13 finder tilsvarende anvendelse. Transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument ændrer ikke aftalen mellem tidsbortfragteren og tidsbefragteren. Pådrager tidsbortfragteren sig ansvar over for indehaveren af transportdokumentet eller det elektroniske transportdokument, som går ud over ansvaret efter befragtningsaftalen, skal tidsbefragteren holde tidsbortfragteren skadesløs.

Stk. 2. Tidsbortfragteren har ikke pligt til at følge tidsbefragterens anmodning om at udlevere godset i strid med kapitel 13, hvis dette vil være i strid med redelighed og god tro. Tidsbortfragteren kan i alle tilfælde kræve sikkerhed for det ansvar, som en sådan udlevering kan medføre.«

27. § 383, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Om modtagerens og andres ret til at påberåbe sig reglerne i kapitel 13 gælder §§ 253 og 254.«

28. I § 391, *stk. 2, 2. pkt.*, ændres »konnossement« til: »et transportdokument eller et elektronisk transportdokument«.

29. I § 401, *stk. 3, 3. pkt.*, ændres »konnossement eller et« til: »et andet«.

30. I overskriften til *kapitel 19* indsættes efter »forældelse«: »og søgsmålsfrist«.

31. § 501, *stk. 1, nr. 5* og *6*, affattes således:

»5) for fordring på erstatning for tab, som følge af at godset er udleveret uden forevisning af transportdokumentet, det elektroniske transportdokument eller enkeltduku-

mentet, hvis dette er påkrævet i henhold til §§ 311 og 312, eller til en forkert person, to år fra den dag, da godset blev udleveret, eller, hvis godset ikke er udleveret eller kun en del af godset er udleveret, den sidste dag, hvor godset skulle have været udleveret,

- 6) for fordring på erstatning efter § 274 eller for urigtige eller ufuldstændige oplysninger i et transportdokument eller et elektronisk transportdokument, to år fra den dag, da godset blev udleveret, eller, hvis godset ikke er udleveret eller kun en del af godset er udleveret, den sidste dag, hvor godset skulle have været udleveret,«

32. I § 501, stk. 2, 1. pkt., udgår »5 og 6,«.

33. I § 501, stk. 2, indsættes som 3. pkt.:

»For regreskrav i anledning af fordringer som nævnt i stk. 1, nr. 5 og 6, er forældelsesfristen to år fra den dag, da fordringen blev betalt eller søgsmål om den rejst.«

34. Efter § 503 indsættes:

»§ 504. Fristen for anlæggelse af søgsmål for krav nævnt i kapitel 13 er to år fra den dag, da godset blev udleveret, eller, hvis godset ikke er udleveret eller kun en del af godset er udleveret, den sidste dag, hvor godset skulle have været udleveret. Den dag, hvor fristen begynder at løbe, medregnes ikke. Fristen afbrydes ved anlæggelse af søgsmål.

Stk. 2. Uanset udløbet af den i stk. 1 nævnte frist kan en part gøre sit krav gældende som indsigelse eller til modregning over for krav fremsat af modparten.

Stk. 3. Den i stk. 1 nævnte frist kan ikke afbrydes på anden måde end som nævnt i stk. 1 og kan ikke suspenderes. Den, mod hvem der gøres krav gældende, kan dog forlænge fristen en eller flere gange ved en skriftlig erklæring til den, der gør et krav gældende. Hvis erklæringens afsender og modtager begge samtykker heri, kan skriftlighedskravet opfyldes ved elektronisk kommunikation.

Stk. 4. Den, der holdes erstatningsansvarlig, kan anlægge regresssøgsmål efter udløbet af den i stk. 1 nævnte frist, hvis søgsmålet er anlagt inden for et år regnet fra den dag, hvor den, der har anlagt søgsmålet, har betalt fordringen eller har fået forkyndt en stævning, alt efter hvilken hændelse der indtræder først.

Stk. 5. Et søgsmål mod en bareboatbefragter eller den, der er identificeret som transportør i henhold til § 302, stk. 2, kan anlægges efter udløbet af den i stk. 1 nævnte frist, hvis søgsmålet er anlagt inden for et år regnet fra den dag, hvor det er identificeret, hvem transportøren er, eller hvor den registrerede ejer eller bareboatbefragter har godtgjort, at denne ikke er transportør i henhold til § 302, stk. 2.

Stk. 6. § 501, stk. 6, finder tilsvarende anvendelse for krav nævnt i kapitel 13.

Stk. 7. Stk. 1-5 gælder ikke for krav i henhold til § 260, stk. 2, og §§ 271, 286, 295, 296, 307, 317 og 320 g.«

§ 2

I lov om dykkerarbejde og dykkermateriel m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 936 af 20. juli 2010, som ændret ved

§ 62 i lov nr. 1231 af 18. december 2012, foretages følgende ændring:

1. Kapitel 4 ophæves.

§ 3

I lov om sikkerhed til søs, jf. lovbekendtgørelse nr. 654 af 15. juni 2010, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 251 af 30. marts 2011, § 2 i lov nr. 249 af 21. marts 2012 og § 59 i lov nr. 1231 af 18. december 2012 og senest ved § 5 i lov nr. 1384 af 23. december 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 3 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om skærpede sikkerhedskrav for skibe, hvis sejlads i arktiske farvande udgør en særlig risiko for ombordværende på skibet eller det arktiske miljø, herunder regler om brug af lods, der er certificeret til sejlads i det pågældende område.«

2. § 20 a affattes således:

»§ 20 a. Søfartsstyrelsen kan som led i tilsynsvirksomheden efter denne lov tillige føre tilsyn med overholdelsen af lov om røgfri miljøer på danske skibe, lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v., lov om skibes besætning, lov om skibsmåling, §§ 153 og 168, § 169, stk. 4, og §§ 170, 186, 197, 198, 403 a-403 c, 440 og 471 i søloven og regler udstedt i medfør heraf og EU-forordninger inden for lovenes anvendelsesområde. Søfartsstyrelsen kan påbyde, at forhold, der strider mod de nævnte love eller regler, der er udstedt i medfør heraf, bringes i orden straks eller inden en nærmere angiven frist.

Stk. 2. § 16, stk. 2, § 17, stk. 7 og 8, §§ 19, 22 og 24 og de regler, der er udstedt i medfør heraf, og § 25 finder tilsvarende anvendelse på tilsynsvirksomheden efter stk. 1.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om det tilsyn, som udføres efter denne lov, og om behandling af klager fra søfarende m.fl., herunder at det ikke må oplyses, at tilsynsbesøg foretages som følge af en klage. Regler om tilsynet med overholdelsen af lov om røgfri miljøer på danske skibe fastsættes efter forhandling med ministeren for sundhed og forebyggelse.«

§ 4

I lodsloven, lov nr. 567 af 9. juni 2006, som ændret ved § 3 i lov nr. 478 af 30. maj 2012 og § 64 i lov nr. 1231 af 18. december 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 18 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at lodsning kan udføres af lodserier, der er hjemmehørende i et land uden for EU/EØS.«

2. Efter kapitel 13 a indsættes:

»Kapitel 13 b

Lodsning i grønlandske farvande

§ 33 b. Lodsning i grønlandske farvande, som er foreskrevet i medfør af § 3, stk. 3, i lov om sikkerhed til søs, må kun udføres af en lods, som i henhold til § 12 er certificeret til at foretage lodsning i det pågældende område.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan indgå aftaler med lodserier om, at de inden for et fastsat varsel skal stille lods til rådighed for skibe, som er omfattet af lodspligten, der er foreskrevet i medfør af § 3, stk. 3, i lov om sikkerhed til søs.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at statsligt ejede lodserier inden for et fastsat varsel skal stille lods til rådighed for skibe, som er omfattet af lodspligten, der er foreskrevet i medfør af § 3, stk. 3, i lov om sikkerhed til søs.

Stk. 4. Bestemmelserne i §§ 8 og 9, § 11, stk. 3, §§ 12, 14 og 16-18, § 19, stk. 3-5, § 20, stk. 1, §§ 24-33 a og § 34, stk. 1, 4 og 5, finder anvendelse for lodsning, som er omfattet af stk. 1.«

3. I § 40 indsættes som *stk. 2:*

»*Stk. 2.* § 8, § 9, § 11, stk. 3, § 12, § 14, §§ 16-18, § 19, stk. 3-5, § 20, stk. 1, §§ 24-33 b og § 34, stk. 1, 4 og 5, kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.«

§ 5

I lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 742 af 18. juli 2005, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 493 af 12. maj 2010, § 3 i lov nr. 251 af 30. marts 2011 og § 3 i lov nr. 622 af 14. juni 2011 og senest ved § 65 i lov nr. 1231 af 18. december 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 5 indsættes efter »aftalen, jf. dog«: »§ 19 a i denne lov og«.

2. I § 10 a indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Hvis en søfarende tages som gidsel i forbindelse med sørøveri, kan Søfartsstyrelsen, så længe den søfarende holdes som gidsel, yde tilskud til rimeligt underhold af den søfarendes ægtefælle og børn under 18 år, over for hvem den søfarende har forsørgerpligt, såfremt disse ikke har eller får midler til deres forsørgelse.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

3. I § 10 a, *stk. 2*, der bliver *stk. 3*, indsættes efter »pulje til«: »de i *stk. 1* og *2* nævnte«.

4. I § 10 a, *stk. 3*, der bliver *stk. 4*, ændres »den i *stk. 2* nævnte« til: »den i *stk. 3* nævnte«.

5. I § 15, *stk. 1*, ændres »§ 18 d« til: »§ 18 e«.

6. Overskriften før § 18 a affattes således:

»*3 a. Den søfarendes ret til at fratræde tjenesten ved krigsfare m.v. og rederens pligt til at drage omsorg for de søfarende ved fare for sørøveri*«

7. §§ 18 c og 18 d med tilhørende overskrifter ophæves, og i stedet indsættes:

»**§ 18 c.** Hvis et skib anløber farvande eller havne, hvor der er fare for sørøveri, har rederen pligt til at drage omsorg for de søfarende. Rederen skal, i overensstemmelse med hvad der må anses som god rederipraksis, træffe foranstaltninger med henblik på at forberede skibet og besætningen på mulige overfald, forebygge overfald og håndtere tilfælde, hvor skibet angribes, herunder hvis besætningsmedlemmer tages som gidsler.

3 b. Søfarendes fritagelse for tjeneste m.v. i forbindelse med graviditet og barsel

§ 18 d. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler om søfarendes fritagelse for tjeneste om bord på grund af graviditet og barsel.

Stk. 2. En søfarende, der fratræder på grund af graviditet, eller som kræver afsked efter § 9, har ret til graviditets-/barselhyre. Dette gælder kun, så længe hun ikke har andet arbejde, og højst 2 måneder fra fratrædelsestidspunktet.

Stk. 3. Er den søfarendes tjenestaftale tidsbegrænset, kan rederens pligt til at betale hyre efter *stk. 2* dog ikke strækkes ud over det tidspunkt, hvor ansættelsesforholdet i henhold til aftalen ophører.

3 c. Søfarendes ret til tjenestefrihed som følge af tvingende familiemæssige årsager

§ 18 e. En søfarende har ret til tjenestefrihed uden hyre, når tvingende familiemæssige årsager gør sig gældende i tilfælde af sygdom eller ulykke, som gør den søfarendes umiddelbare tilstedeværelse påtrængende nødvendig i hjemmet (force majeure).

Stk. 2. Under tjenestefriheden kan den søfarende, uanset hvad der er bestemt i § 6 om fratrædelsehavn, opsiges tjenesteforholdet med det aftalte eller det i § 5 eller § 37 nævnte opsigelsesvarsel.«

8. Efter § 19 indsættes før overskriften før § 20:

»**§ 19 a.** Søfarende, der holdes som gidsler i forbindelse med sørøveri, kan ikke opsiges. Ansættelsesforholdet ophører ikke, selv om skibet går tabt i forbindelse med sørøveri eller rederen ikke længere kan disponere over det.

Stk. 2. Gidslerne har ved frigivelsen ret til fri rejse med underhold til egen bopæl for rederens regning.«

9. I § 35, *stk. 1*, ændres »§ 18 d« til: »18 e«, og »§ 18 c, *stk. 2* og *3*,« ændres til: »§ 18 d, *stk. 2* og *3*,«.

10. I § 37, *stk. 1*, indsættes efter »aftalen, jf. dog«: »§ 19 a i denne lov og«.

11. I § 47, *stk. 1*, indsættes efter »aftalen, jf. dog«: »§ 19 a i denne lov og«.

12. § 49 affattes således:

»**§ 49.** For skibsføreren finder følgende bestemmelser tilsvarende anvendelse:

- 1) § 1, stk. 2,
- 2) § 3, stk. 3 og 4,
- 3) § 4, stk. 2,
- 4) § 6,
- 5) § 7, stk. 1, jf. § 39,
- 6) § 7, stk. 2, 3. pkt.,
- 7) § 8,
- 8) §§ 8 a-8 e,
- 9) § 10, stk. 3,
- 10) § 10 a, stk. 1 og 2,
- 11) § 14, stk. 1, jf. stk. 3,
- 12) § 15,
- 13) § 18 a, stk. 1, og § 18 b,
- 14) § 18 c,
- 15) § 18 d,
- 16) § 18 e,
- 17) § 19 a, stk. 2,
- 18) §§ 21, 22 og 24-26,
- 19) §§ 27-30, jf. §§ 35, 40 og 41,
- 20) § 31,
- 21) §§ 32 og 34,
- 22) § 33, jf. §§ 35 og 41,
- 23) § 55, stk. 1 og 2,
- 24) § 57,
- 25) § 61 og
- 26) § 73 a.«

13. § 65 affattes således:

»§ 65. Tilsidesætter rederen sine pligter efter § 55 eller § 73 a eller sin forpligtelse efter § 1 a til at sikre overholdelse af § 12, stk. 2 og 3, § 18 a, stk. 1-4, § 18 b, stk. 4 og 5, § 27, § 49, nr. 13, for så vidt angår § 18 a, stk. 1, § 49, nr. 19, for så vidt angår § 27, § 49, nr. 23 eller 26, § 55, § 74 b, stk. 1 eller 3, eller § 74 c, stk. 2, straffes den pågældende med bøde eller fængsel indtil 1 år. Tilsidesætter rederen sine pligter efter § 4, stk. 1 og 2, § 8 a, stk. 2, § 8 c, stk. 1 og 2, § 8 e, § 46, § 49, nr. 3 eller 24, § 57 eller § 64 b, stk. 1, straffes den pågældende med bøde.

Stk. 2. Den, der i øvrigt tilsidesætter sin forpligtelse efter § 1 a til at sikre overholdelse af § 12, stk. 2 og 3, § 18 a, stk. 1-4, § 18 b, stk. 4 og 5, § 27, § 55, § 74 b, stk. 1 eller 3, eller § 74 c, stk. 2, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år, mens den, der i øvrigt tilsidesætter sin forpligtelse efter § 1 a til at sikre overholdelse af § 4, stk. 1 og 2, § 8 a, stk. 2, § 8 c, stk. 1 og 2, § 8 e, § 32, § 56, stk. 1, 2 og 4, § 57, § 60, § 64 a, stk. 2, § 64 b, stk. 1, § 74 eller regler fastsat i medfør af § 73, straffes med bøde. Tilsvarende straffes den, som ikke opfylder sine forpligtelser efter § 1 a til at sikre, at skibsføreren har mulighed for at opfylde de forpligtelser, der påhviler denne.

Stk. 3. Den, som udfører privat forhyring eller formidling for søfarende i Danmark uden gyldigt certifikat, eller som kræver vederlag fra de søfarende for sådanne ydelser, kan straffes med bøde.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 5. I forhold til strafansvar efter stk. 4 anses personer, som er ansat til at udføre arbejde om bord på skibet af andre

end rederen, tillige for at være knyttet til rederen. Er der udstedt overensstemmelsesdokument i henhold til koden om sikker skibsdrift eller certifikat i henhold til konventionen om søfarendes arbejdsforhold til en anden organisation eller person, anses skibsføreren og de søfarende tillige for at være knyttet til den, som dokumentet er udstedt til.«

§ 6

I lov nr. 493 af 12. maj 2010 om ændring af lov om sikkerhed til søs, sømandsloven og forskellige andre love og om ophævelse af lov om forhyring af skibsmandskab (Gennemførelse af konventionen om søfarendes arbejdsforhold, modernisering af bestemmelser om tilsyn, forbud mod spiritussejlads i grønlandsk farvand m.v.), som ændret ved § 4 i lov nr. 251 af 30. marts 2011 og § 4 i lov nr. 478 af 30. maj 2012, foretages følgende ændring:

1. § 2, nr. 26, ophæves.

§ 7

I lov nr. 251 af 30. marts 2011 om ændring af søloven, lov om sikkerhed til søs og sømandsloven (Pligt til forsikring for søretlige krav, gennemførelse af konventionen om arbejdsforhold i fiskerisektoren m.v.), som ændret ved § 3 i lov nr. 249 af 21. marts 2012, foretages følgende ændring:

1. § 3, nr. 2, ophæves.

§ 8

I lov nr. 1384 af 23. december 2012 om ændring af søloven, lov om tillæg til strandingsloven af 10. april 1895, lov om skibes besætning og forskellige andre love samt ophævelse af lov om registreringsafgift for fritidsfartøjer (Gennemførelse af vragsfjernelseskonventionen, tilpasninger som følge af passagerrettighedsforordningen, gebyr for sønærings- og kvalifikationsbeviser, indførelse af en årlig afgift for skibe optaget i skibsregistre og sanktionering af skibsføreren forpligtelse til at redde de ombordværende m.v.) foretages følgende ændring:

1. § 5, nr. 2, ophæves.

§ 9

I lov nr. 599 af 24. juni 2005 om ændring af søloven (Ansvar for forureningsskade forvoldt af bunkerolie og ansvar for skade opstået i forbindelse med søtransport af farlige og forurenende stoffer) foretages følgende ændring:

1. § 1, nr. 30, ophæves.

§ 10

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. oktober 2013, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 1, nr. 6-34, og §§ 2-9. Ministeren kan herunder fastsætte, at de pågældende regler træder i kraft på forskellige tidspunkter.

§ 11

Skibe, som den 1. oktober 2013 ikke kunne anses som danske, og som ikke siden den 1. oktober 2013 har skiftet ejer, er ikke omfattet af anmeldelsespligten i sølovens § 10.

§ 12

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. §§ 1-9 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Stk. 3. § 1, nr. 6-34, kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Folketinget, den 28. maj 2013

MOGENS LYKKETOFT

/ Karen J. Klint